

Határozatok Tára

YVES BOT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2012. december 11.¹

C-274/11. és C-295/11. sz. egyesített ügyek

**Spanyol Királyság (C-274/11),
Olasz Köztársaság (C-295/11)
kontra**

az Európai Unió Tanácsa

„Megsemmisítés iránti kereset — Az »egységes szabadalmi oltalom« létrehozatala érdekében megerősített együttműködésre vonatkozó, az EUSZ 20. cikk és az EUMSZ 329. cikk szerinti felhatalmazás — Hatáskör hiánya, hatáskörrel való visszaélés és a Szerződések megsértése miatti megsemmisítés iránti kereset — A szellemi tulajdon jog európai oltalmi jogcímeinek létrehozatala — EUMSZ 118. cikk — Kizárólagos vagy megosztott hatáskör”

1. A Spanyol Királyság (C-274/11. sz. ügy) és az Olasz Köztársaság (C-295/11. sz. ügy) keresetükkel az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén megvalósítandó megerősített együttműködésre való felhatalmazásról szóló, 2011. március 10-i 2011/167/EU tanácsi határozat² megsemmisítését kéri.

I – Jogi háttér

A – Elsődleges jog

1. Az Európai Unióról szóló szerződés

2. Az EUSZ 20. cikk (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Azok a tagállamok, amelyek az Unió nem kizárólagos hatáskörébe tartozó területeken egymás között megerősített együttműködést kívánnak létrehozni, az e cikkben és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 326–334. cikkében megállapított korlátokon belül és szabályokkal összhangban igénybe vehetik az Unió intézményeit, és a Szerződések megfelelő rendelkezéseinek alkalmazásával gyakorolhatják ezeket a hatásköröket.

A megerősített együttműködés az Unió célkitűzései megvalósításának előmozdítására, érdekeinek védelmére és az integráció folyamatának megerősítésére irányul. Az ilyen együttműködés az Európai Unió működéséről szóló szerződés 328. cikkével összhangban valamennyi tagállam számára bármikor nyitva áll.

¹ — Eredeti nyelv: francia.

² — HL L 76., 53. o., a továbbiakban: megtámadott határozat.

(2) Megerősített együttműködésre felhatalmazást adó határozatot a Tanács végső lehetőségként, akkor fogadhat el, ha megállapította, hogy az együttműködés célkitűzései az Unió egésze által ésszerű határidőn belül nem érhetők el, és ha abban legalább kilenc tagállam részt vesz. A Tanács az Európai Unió működéséről szóló szerződés 329. cikkében megállapított eljárás szerint határoz.”

2. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés

3. Az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdése előírja:

„Az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a következő területeken:

- a) vámunió,
- b) a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok megállapítása,
- c) monetáris politika azon tagállamok tekintetében, amelyek hivatalos pénzneme az euro,
- d) a tengeri biológiai erőforrások megőrzése a közös halászati politika keretében,
- e) közös kereskedelempolitika.”

4. Az EUMSZ 4. cikk (1) és (2) bekezdése értelmében:

„(1) Az Unió a tagállamokkal megosztott hatáskörrel rendelkezik azokban az esetekben, ahol a Szerződések olyan hatáskört ruháznak rá, amely nem tartozik a 3. és 6. cikkben felsorolt területekhez.

(2) Az Unió és a tagállamok között megosztott hatáskörök a következő fő területeken alkalmazandók.

- a) belső piac,

[...]”

5. A megtámadott határozatot az EUMSZ 329. cikk (1) bekezdése alapján fogadták el. Ez a rendelkezés kimondja:

„Azoknak a tagállamoknak, amelyek egymás között megerősített együttműködést kívánnak létrehozni a Szerződések alkalmazási körébe tartozó területek valamelyikén – a kizárólagos hatáskörök területe és a közös kül- és biztonságpolitika kivételével –, kérelmet kell a Bizottság elé terjeszteniük, amelyben meghatározzák a javasolt megerősített együttműködés hatókörét és célkitűzéseit. A Bizottság ilyen értelmű javaslatot terjeszthet a Tanács elé. Ha a Bizottság nem nyújt be javaslatot, az érintett tagállamokat tájékoztatja ennek okairól.

Az első albekezdésben említett megerősített együttműködés folytatására vonatkozó felhatalmazást a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlament egyetértését követően a Tanács adja meg.”

6. Az EUMSZ 326. cikk értelmében a megerősített együttműködéseknek összeegyeztethetőnek kell lenniük a Szerződésekkel és az Unió jogával. Az ilyen együttműködés nem befolyásolhatja hátrányosan a belső piacot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. Nem jelenthet megkülönböztetést vagy akadályt a tagállamok közötti kereskedelemben, és nem torzíthatja a tagállamok közötti versenyt.

7. Az EUMSZ 327. cikk értelmében:

„A megerősített együttműködéseknek tiszteletben kell tartaniuk azoknak a tagállamoknak a hatásköreit, jogait és kötelezettségeit, amelyek az együttműködésben nem vesznek részt. Az ilyen tagállamok nem akadályozhatják a megerősített együttműködésnek a részt vevő tagállamok által történő végrehajtását.”

8. Továbbra is a megerősített együttműködésekre vonatkozóan az EUMSZ 330. cikk ezen túlmenően előírja:

„A Tanács tanácskozásain valamennyi tagállam részt vehet, de a szavazásban a Tanácsnak csak a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamokat képviselő tagjai vesznek részt.

Az egyhangúság eléréséhez csak a részt vevő tagállamok képviselőinek szavazatait kell figyelembe venni.

A minősített többséget a 238. cikk (3) bekezdésének megfelelően kell meghatározni.”

B – A megtámadott határozat

9. A megtámadott határozat az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén az Unió huszonhét tagállama közül huszonöt között megvalósítandó megerősített együttműködés létrehozására ad felhatalmazást, miután a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság visszautasította az abban való részvételt.

10. A megtámadott határozat (4) preambulumbekkezdése az alábbiakat mondja ki:

„A Tanács 2010. november 10-i ülésén megállapították, hogy nincs meg az egyhangú támogatás, mely lehetővé tenné a fordítási szabályokról szóló rendeletjavaslat előbbre vitelét. 2010. december 10-én megerősítést nyert, hogy leküzdhetetlen nehézségek állnak fenn, amelyek akkor és a belátható jövőben egyaránt lehetetlenné teszik az egyhangú döntést igénylő határozathozatalt. Mivel az uniós szintű egységes szabadalmi oltalomról szóló végleges megállapodáshoz szükség van a fordítási szabályokról szóló rendeletjavaslattal kapcsolatos megállapodásra, megállapítást nyert, hogy az uniós szintű egységes szabadalmi oltalom létrehozásának célkitűzését a Szerződések vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásával ésszerű időn belül nem lehet megvalósítani.”

11. A megtámadott határozat (6)–(16) preambulumbekkezdése értelmében:

„(6) A megerősített együttműködésnek a részt vevő tagállamokban meg kell teremtenie az egységes szabadalmi oltalom létrehozásához szükséges jogi keretet, az uniós vállalkozások számára biztosítania kell a lehetőséget arra, hogy a részt vevő tagállamokban az egységes szabadalmi oltalom igénylése által javíthassák versenyképességüket, valamint elő kell segítenie a tudományos és műszaki haladást.

(7) A megerősített együttműködés célja a részt vevő tagállamok területén egyforma oltalmat nyújtó egységes szabadalom létrehozása, amelyet e tagállamok tekintetében az Európai Szabadalmi Hivatal ([a továbbiakban:] ESZH) ad meg. Az egységes szabadalmi oltalom szükséges részeként az alkalmazandó fordítási szabályoknak egyszerűeknek és költséghatékonyaknak kell lenniük, és meg kell felelniük a Bizottság által 2010. június 30-án^[3] előterjesztett, a fordítási szabályokról szóló [EU] tanácsi rendeletjavaslatban foglalt, az elnökség által 2010 novemberében javasolt és a Tanács által széleskörűen támogatott kompromisszumos elemekkel kiegészített rendelkezéseknek. A fordítási szabályoknak fenn kell tartaniuk azt a lehetőséget, hogy az ESZH-hoz benyújtandó szabadalmi bejelentéseket az Unió bármely nyelvén be lehessen adni, és

szavatolniuk kell az ESZH hivatalos nyelveitől különböző nyelveken benyújtott bejelentések fordíttatásával összefüggő költségek térítését. Az egységes joghatással bíró szabadalmat az ESZH-nak az európai szabadalmak megadásáról szóló egyezmény^[4] meghatározott hivatalos nyelvei közül csak az egyiken kell megadni. További fordítások nem követelhetők meg, ami nem érinti a joghatással nem bíró és kizárólagosan tájékoztatási célú ideiglenes további fordításokról rendelkező, arányos átmeneti szabályok tiszteletben tartását. Az átmeneti szabályok mindenképpen megszűnnének, amint – objektív értékelés függvényében – rendelkezésre állnának színvonalas gépi fordítások. Jogvita esetén a szabadalmasra kötelező erejű fordítási kötelezettségek hárulnak.

- (8) Az EUSZ 20. [cikkben], valamint az EUMSZ 326. és [az EUMSZ] 329. [cikkben] írt feltételek teljesülnek.
- (9) A területet, amelyen belül a megerősített együttműködés megvalósul, az egész Unióban érvényes oltalmat nyújtó egységes szabadalom létrehozását célzó intézkedések meghozatalát, valamint az egész Unióra kiterjedő, központosított engedélyezési, együttműködési és felügyeleti szabályok megállapítását az EUMSZ 118. [cikk] a Szerződések hatálya alá tartozó egyik területként határozza meg.
- (10) A Tanács 2010. november 10-i ülésén megállapításra, majd 2010. december 10-én megerősítésre került, hogy az Unión belüli egységes szabadalmi oltalom létrehozásának célkitűzését az egész Unió ésszerű időn belül nem tudja elérni, így teljesül az EUSZ 20. [cikk] (2) bekezdésében írt követelmény, amelynek értelmében megerősített együttműködést csak végső lehetőségként lehet elfogadni.
- (11) Az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén létrejövő megerősített együttműködés célja a tudományos és technológiai haladás, valamint a belső piac működésének serkentése. A tagállamok egy csoportjára érvényes egységes szabadalmi oltalom létrehozása javítaná a szabadalmi oltalom színvonalát azáltal, hogy a részt vevő tagállamok területén lehetőséget teremt egységes szabadalmi oltalom megszerzésére, valamint azáltal, hogy e területekre kiterjedően megszüntetné a költségeket és a bonyolult ügyintézés. Ily módon az EUSZ 20. [cikk] (1) bekezdése értelmében előmozdítja az Unió célkitűzéseit, védi az Unió érdekeit, és erősíti az integráció folyamatát.
- (12) Az egységes szabadalmi oltalom létrehozása nem tartozik az Uniónak az EUMSZ 3. [cikk] (1) bekezdésében felsorolt kizárólagos hatáskörei közé. Az európai oltalmi jogcímek létrehozásának jogalapját az EUMSZ 118. [cikk] képezi, amely a versenyre, az adózásra és a jogszabályok közelítésére vonatkozó közös szabályokról szóló VII. címnek a jogszabályok közelítéséről szóló 3. fejezetébe tartozik, és kifejezett utalást tartalmaz a belső piac létrehozására és működésére, amely az EUMSZ 4. [cikk] megfelelően az Unió egyik megosztott hatásköre. Tehát az egységes szabadalmi oltalom létrehozása, beleértve az alkalmazandó fordítási szabályokat is, az Unió nem kizárólagos hatáskörei közé tartozik.
- (13) Az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén létrejövő megerősített együttműködés megfelel a Szerződéseknek és az uniós jognak, és nem befolyásolja hátrányosan a belső piacot vagy a gazdasági, szociális és területi kohéziót. Nem jelent akadályt vagy megkülönböztetést a tagállamok közötti kereskedelemben, és nem torzítja a tagállamok közötti versenyt.
- (14) Az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén létrejövő megerősített együttműködés tiszteletben tartja a részt nem vevő tagállamok hatásköreit, jogait és kötelezettségeit. Az a lehetőség, hogy a részt vevő tagállamok területén egységes szabadalmi oltalom szerezhető, nem

4 — Az 1973. október 5-én Münchenben aláírt és 1977. október 7-én hatályba lépett egyezmény (a továbbiakban: ESZE).

érinti a szabadalmi oltalom rendelkezésre állását vagy feltételeit a részt nem vevő tagállamok területén. Mi több, a részt nem vevő tagállamok vállalkozásainak lehetőséget kell nyújtani arra, hogy a részt vevő tagállamok területén ugyanolyan feltételekkel szerezhessék meg az egységes szabadalmi oltalmat, mint a részt vevő tagállamok vállalkozásai. A részt nem vevő tagállamoknak a szabadalmi oltalom saját területükön történő megszerzésének feltételeit meghatározó meglévő szabályai érintetlenek maradnak.

- (15) Az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén létrejövő megerősített együttműködésnek meg kell felelnie mindenekelőtt a szabadalmakra vonatkozó uniós szabályoknak, mivel a megerősített együttműködésnek tiszteletben kell tartania az előzőleg már létező vívmányokat.
- (16) Az EUMSZ 328. [cikk] értelmében az e határozatban foglalt részvételi feltételeknek való megfelelés esetén az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén létrejövő megerősített együttműködés bármikor nyitva áll azon tagállamok előtt, amelyek meg kívánnak felelni az ennek keretében már elfogadott jogi aktusoknak.”

II – A felek kérelmei

A – A C-274/11. sz. ügyben

12. A Spanyol Királyság azt kéri, hogy a Bíróság:

- semmisítse meg a megtámadott határozatot, és
- a Tanácsot kötelezze a költségek viselésére.

13. A Tanács azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a keresetet, és
- a Spanyol Királyságot kötelezze a költségek viselésére.

B – A C-295/11. sz. ügyben

14. Az Olasz Köztársaság azt kéri, hogy a Bíróság:

- semmisítse meg a megtámadott határozatot, és
- a Tanácsot kötelezze a költségek viselésére.

15. A Tanács azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a keresetet, és
- az Olasz Köztársaságot kötelezze a költségek viselésére.

16. A C-274/11. sz. ügyben a Bíróság elnöke 2011. október 27-i első végzésével engedélyezte az Olasz Köztársaságnak a Spanyol Királyság, valamint a Lengyel Köztársaságnak a Tanács kérelmeinek támogatása végett történő beavatkozását. A Bíróság elnöke ugyanazon a napon hozott második végzésével engedélyezte a Lett Köztársaságnak, Írországnak, a Bizottságnak, a Németországi Szövetségi Köztársaságnak, a Parlamentnek, a Belga Királyságnak, a Svéd Királyságnak, a Holland Királyságnak, a Cseh Köztársaságnak, Magyarországnak, a Francia Köztársaságnak, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának a Tanács kérelmeinek támogatása végett történő beavatkozását.

17. A C-295/11. sz. ügyben a Bíróság elnöke 2011. október 13-i végzésével engedélyezte a Spanyol Királyságnak az Olasz Köztársaság kérelmeinek támogatása végett történő beavatkozását, valamint a Lett Köztársaságnak, Írországnak, a Németországi Szövetségi Köztársaságnak, a Holland Királyságnak, a Belga Királyságnak, a Svéd Királyságnak, a Parlamentnek, a Bizottságnak, a Cseh Köztársaságnak, a Francia Köztársaságnak, Magyarországnak, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának a Tanács kérelmeinek támogatása végett történő beavatkozását.

18. A Bíróság elnöke 2012. július 10-i végzésével a szóbeli szakasz lefolytatása és az ítélethozatal céljából egyesítette a C-274/11. sz. és a C-295/11. sz. ügyeket.

III – A keresetről

19. Álláspontom szerint a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság hat jogalapra hivatkozik keresetük alátámasztása érdekében.

20. Első jogalapjával a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság arra hivatkozik, hogy a Tanács nem rendelkezett hatáskörrel a megerősített együttműködés létrehozatalára. Véleményük szerint e hatáskör kizárólag az Unióhoz tartozik. Ennélfogva a megtámadott határozat elfogadásával megsértette az EUSZ 20. cikk (1) bekezdését, amely kizárólag az Unió nem kizárólagos hatáskörébe tartozó területeken teszi lehetővé a megerősített együttműködés létrehozatalát.

21. Második jogalapjával a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság úgy ítéli meg, hogy hatáskörrel való visszaélést valósít meg az egységes szabadalmi oltalom létrehozatala területén megvalósítandó megerősített együttműködésre felhatalmazást adó határozat elfogadása. Úgy ítélik meg, hogy az EUSZ 20. cikk előírásával szemben e határozat valódi célja nem az, hogy többsebességes integráció révén valamennyi tagállamot magában foglaló integrációt hozzon létre, hanem a Spanyol Királyságnak és az Olasz Köztársaságnak az e szabadalom nyelvhasználati rendjével kapcsolatos kérdésekre vonatkozó tárgyalásokból való kizárása.

22. Harmadik jogalapjával a Spanyol Királyság azt kifogásolja, hogy a Tanács megsértette az Unió bírósági rendszerét, mivel nem fejtette ki a megtámadott határozatban az egységes szabadalmi oltalom területén tervezett jogorvoslati rendszert.

23. A negyedik jogalapjával a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat elfogadásával a Tanács megsértette az EUSZ 20. cikk (2) bekezdésében szereplő végső lehetőség feltételét.

24. Az ötödik jogalap az EUMSZ 118. cikk első bekezdésének, az EUMSZ 326. cikknek és az EUSZ 20. cikk (1) bekezdése első albekezdésének megsértésén alapul. A Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság különösen azt állítja, hogy a megtámadott határozat sérti az EUMSZ 326. cikket, mivel hátrányosan befolyásolja a belső piacot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót, mivel akadályt és megkülönböztetést jelent a tagállamok közötti kereskedelemben, és torzítja a közöttük lévő versenyt.

25. Végül a hatodik jogalapjával a Spanyol Királyság úgy ítéli meg, hogy a megtámadott határozat nem egyeztethető össze az EUMSZ 327. és az EUMSZ 328. cikkel. Egyfelől ugyanis e határozat kötelezi arra, hogy lemondjon az ESZE 65. cikkben számára biztosított azon jogról, hogy megkövetelje a szabadalmi leírás spanyol fordítását ahhoz, hogy az joghatásokat válthasson ki Spanyolországban, másfelől nem tartották tiszteletben a megerősített együttműködésnek a részt nem vevő tagállamok számára való, az EUMSZ 328. cikkben előírt nyitottságára vonatkozó feltételt, mivel ezen együttműködés olyan nyelvhasználati rendet ír elő, amelyet e tagállam nem tud elfogadni.

A – Előzetes megjegyzések

26. A megerősített együttműködés mechanizmusának az Amszterdami Szerződéssel történő bevezetése óta a Bíróságot először kérték fel arra, hogy az ilyen együttműködésre felhatalmazást adó határozat jogszerűségét felülvizsgálja. Ennek érdekében ezen együttműködés jogszerűségének felülvizsgálata céljából a Bíróságnak meg kell határoznia a felhatalmazás feltételeinek betartására irányuló vizsgálat körvonalait.

27. E felülvizsgálatnak véleményem szerint korlátozottnak kell lennie. Ugyanis, amint Jacobs főtanácsnok azt megállapította, „észben kell tartani a Bíróságnak a Tanács által elfogadott jogszabályi intézkedések felett gyakorolt felülvizsgálati hatásköre korlátait. E korlátok a hatáskörök Közösségeken belüli elválasztásának alapelvéből erednek. Abban az esetben, amikor a Szerződés széles jogalkotói hatásköröket ruházott a Tanácsra, a Bíróságnak nem feladata, hogy a Tanács értékelését a gazdasági helyzetre, vagy pedig az elfogadott intézkedések szükségességére, illetve célszerűségére vonatkozó saját értékelésével helyettesítse. Ha ezt tenné, a Tanács jogalkotói szerepét bitorolná, a Közösségek által követendő saját gazdaságpolitikai nézeteit kényszerítve rá”⁵.

28. A jelen esetben a megerősített együttműködés létrehozatalát érintő döntés a Tanácsé, amely a Bizottság javaslata alapján és a Parlament egyetértését követően felhatalmazást ad arra.⁶ Ebben az eljárásban ezen intézményeknek több tényező alapján kell értékelnük a megerősített együttműködés hatásait, egyensúlyt teremtve a különböző felmerülő érdekek között, és meghozva a saját feladatukba tartozó politikai döntéseket. E tényezők alapján értékeli a Tanács, hogy a megerősített együttműködés megfelelő intézkedés-e az EUSZ 20. cikk (1) bekezdése második albekezdésével összhangban az Unió célkitűzései megvalósításának előmozdításához, érdekeinek védelméhez és az integráció folyamatának megerősítéséhez.

29. A Bíróság e tekintetben mindig széles mérlegelési mozgásteret ismert el az uniós jogalkotó számára az Unió tevékenységi területein meghozandó intézkedések jellegét és terjedelmét illetően. A Bíróság tehát annak felülvizsgálatára korlátozódik, hogy e döntési szabadság gyakorlása során nem követett-e el nyilvánvaló hibát vagy hatáskörrel való visszaélést, illetve nem lépte-e nyilvánvalóan túl a mérlegelési jogköre határait.⁷

30. Véleményem szerint e megállapítások fényében kell tehát a Bíróságnak a megtámadott határozat jogszerűségének felülvizsgálatát elvégeznie.

5 — Lásd a C-248/95. és C-249/95. sz., SAM Schiffahrt és Stapf egyesített ügyekben 1997. július 17-én hozott ítélet (EBHT 1997., I-4475. o.) alapjául szolgáló ügyre vonatkozó indítvány 23. pontját.

6 — Lásd az EUMSZ 329. cikk (1) bekezdésének második albekezdését.

7 — Lásd többek között a 78/74. sz. Deuka-ügyben 1975. március 18-án hozott ítélet (EBHT 1975., 421. o.) 9. pontját; a 84/87. sz. Erpelding-ügyben 1988. május 17-én hozott ítélet (EBHT 1988., 2647. o.) 27. pontját; a C-254/94., C-255/94. és C-269/94. sz., Fattoria autonoma tabacchi és társai egyesített ügyekben 1996. szeptember 12-én hozott ítélet (EBHT 1996., I-4235. o.) 56. pontját; a C-354/95. sz., National Farmers' Union és társai ügyben 1997. július 17-én hozott ítélet (EBHT 1997., I-4559. o.) 50. pontját, valamint a C-210/03. sz. Swedish Match ügyben 2004. december 14-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-11893. o.) 48. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot. Lásd szintén ebben az értelemben a C-425/08. sz. Enviro Tech (Europe) ügyben 2009. október 15-én hozott ítélet (EBHT 2009., I-10035. o.) 47. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

B – Az egységes szabadalmi oltalom létrehozása céljából történő megerősített együttműködés megvalósítására vonatkozó hatáskör hiányára alapított jogalapról

1. A felek érvei

31. A Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság úgy ítéli meg, hogy a megtámadott határozat sérti az EUSZ 20. cikk (1) bekezdését. Úgy ítélik meg ugyanis, hogy az a terület, ahol a megerősített együttműködés megvalósul, és amelyet a megtámadott határozat (9) preambulumbekzdése értelmében az EUMSZ 118. cikk határoz meg, nem az Unió és a tagállamok közötti, az EUMSZ 4. cikkben megállapított megosztott hatáskörök közé tartozik, hanem az Uniónak az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti kizárólagos hatásköreibe, vagyis a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok megállapítása körébe. Következésképpen, mivel az EUSZ 20. cikk (1) bekezdése kizár minden megerősített együttműködést az Unió kizárólagos hatásköreibe tartozó területen, nem lehetséges megerősített együttműködést megvalósítani az egységes szabadalmi oltalom létrehozatalára vonatkozóan.

32. Az Olasz Köztársaság szerint az EUMSZ 3–EUMSZ 6. cikk mindössze példálózó jellegű felsorolását adja az Unió hatáskörébe tartozó területeknek. Mindegyik hatáskör tényleges terjedelmét a Szerződésnek az egyes területre vonatkozó rendelkezései fényében kell meghatározni, amint azt az EUMSZ 2. cikk (6) bekezdése pontosítja.

33. Ezen túlmenően a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság azt állítja, hogy annak ellenére, hogy az EUMSZ 118. cikk hivatkozik a belső piac létrehozására és működésére, és hogy a harmadik részben a versenyre, az adózásra és a jogszabályok közelítésére vonatkozó közös szabályokat tartalmazó VII. címnek a jogszabályok közelítésére vonatkozó 3. fejezetében szerepel, nem biztosít az Unió számára általános harmonizációs jogkört a szellemi tulajdon jogcímének területén a belső piacon biztosítandó egységes oltalom biztosítása céljából, hanem különleges hatáskört biztosít ezen oltalmi jogcímek, valamint egy uniós szintű központi engedélyezési, koordinációs és ellenőrzési rendszer megteremtésére. Az EUMSZ 118. cikkben szereplő terület tehát a belső piac működéséhez szükséges olyan versenyszabályt jelent, amely ezáltal az Uniónak az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott kizárólagos hatáskörébe tartozik.

34. A Spanyol Királyság hozzáfűzi, hogy – a kizárólagos és kizáró jogok jellegét figyelembe véve – a szabadalmak monopóliumot biztosítanak a jogosultjaik számára, és ezért korlátozzák a szabad versenyt, valamint az áruk és szolgáltatások szabad mozgását. Ez azt látszik igazolni tehát, hogy az egységes szabadalmi oltalom létrehozása a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok bevezetéséhez tartozik.

35. Végül az Olasz Köztársaság szerint egy új jogintézmény uniós szinten történő, az EUMSZ 118. cikk szerinti létrehozása nem a tagállamok hatáskörébe tartozik. Ezen érv alátámasztására kifejti, hogy ha úgy ítélik meg, hogy az EUMSZ 118. cikk alapján megvalósítható a megerősített együttműködés, ez azon lehetőség elismerését jelentené, hogy több európai oltalmi jogcím létezhet egyszerre az Unió területén. E rendelkezést – amelynek célja a szellemi tulajdonjogok Unión belüli egységes oltalmát közvetlenül biztosító egységes oltalmi jogcím létének a biztosítása – következtésképpen megfosztanák minden hatékony érvényesülésétől. Ezen elemzés igazolja, hogy az EUMSZ 118. cikkben szereplő terület mégiscsak az Unió kizárólagos hatáskörének területe közé tartozik.

36. A Tanács megjegyzi, hogy a szellemi tulajdon jogcímére vonatkozó szabályok a belső piac alá tartoznak, és hogy az EUMSZ 4. cikk (2) bekezdésének a) pontja értelmében az Unió e területen megosztott hatáskörrel rendelkezik. Márpedig – mivel az EUMSZ 118. cikk kifejezetten említi a belső piac létrehozását és működését – a megtámadott határozat értelmében a megerősített együttműködés tárgyát képező terület az Unió és a tagállamok közötti megosztott hatáskörbe tartozik.

37. Egyébként a Tanács úgy ítéli meg, hogy nem az Unió által hozott intézkedések jellege – vagyis az, hogy harmonizációs intézkedésről, európai oltalmi jogcím létrehozataláról vagy pedig nemzetközi megállapodás megkötéséről van-e szó – határozza meg az Unió kizárólagos hatáskörét, hanem azon terület, amely alá ezen intézkedések tartoznak.

38. A Tanács ezenkívül megjegyzi, hogy az EUM-Szerződés harmadik részének „A versenyre, az adózásra és a jogszabályok közelítésére vonatkozó közös szabályok” címet viselő VII. címe három fejezetet tartalmaz, a „Versenyszabályok” című 1. fejezetet, az „Adórendelkezések” című 2. fejezetet és a „Jogszabályok közelítése” című 3. fejezetet; az EUMSZ 118. cikk ez utóbbi fejezetben található. A Tanács ezenkívül megállapítja, hogy a „Versenyszabályok” című 1. fejezet semmilyen jogalapot nem tartalmaz a szellemi tulajdon jog oltalmára vonatkozó jogcímek bevezetésére. Ennélfogva e jogcímeknek a megerősített együttműködés szerinti létrehozása igenis kizárólag a belső piac alá tartozik, amely az Unió és a tagállamok közötti megosztott hatáskör területe.

39. A Tanács támogatására beavatkozók teljes mértékben egyetértenek a Tanács érveivel. A Bizottság és az Egyesült Királyság különösen úgy ítélik meg, hogy az Olasz Köztársaság összekeveri az Unió számára biztosított hatáskörök *jellegét* és az e hatáskörök gyakorlását szolgáló *eszközöket*. A Bizottság ezzel kapcsolatban úgy véli, hogy az, hogy az egységes szabadalmi oltalomhoz hasonló intézkedést kizárólag az Unió hozhat, nem feltétlenül jelenti azt, hogy az a kizárólagos hatáskörébe tartozik. Mindössze arról a kérdéssel van szó, hogy valamely adott területen a tagállamok megőrizték-e a cselekvési hatásköreiket, vagy pedig kizárólag az Unióra ruházták a jogalkotásra és a kötelező jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskört.

2. Álláspontom

40. A Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság az egységes szabadalmi oltalom területén létrehozandó megerősített együttműködés megvalósítására vonatkozó, az Unió és a tagállamok közötti megosztott hatáskörök hiányára hivatkozik. Lényegében úgy ítélik meg, hogy az ilyen szabadalom megvalósítása az Unió kizárólagos hatásköreibe tartozik, mivel a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok közé tartozik.

41. Ezzel az elemzéssel a következők miatt nem értek egyet.

42. A Lisszaboni Szerződést megelőzően a korábbi Szerződések megszövegezői nem foglalkoztak az Unió és a tagállamok közötti hatáskörök kérdésével. Legfeljebb utaltak arra, hogy a Közösség a Szerződésekben ráruházott hatáskörök és számára kijelölt célkitűzések keretén belül jár el, és hogy azokon a területeken, amelyek nem tartoznak kizárólagos hatáskörébe, a szubszidiaritás elvének megfelelően a Közösség csak akkor és annyiban jár el, amennyiben a tervezett intézkedés céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani.

43. Az Európai Tanács 2000-ben Nizzában és 2001-ben Laekenben tartott ülésein a tagállamok egyértelműen kinyilvánították azon óhajukat, hogy pontosítani kívánják az Unió és a tagállamok közötti hatáskörmegosztást.⁸ Így az Európai Unió jövőjéről szóló laekeni nyilatkozatban⁹ az Európai Tanács – a négy nagy tárgyalási téma egyikeként kezelve e témát – úgy ítélte meg, hogy pontosabban el kell határolni az Unió és a tagállamok hatásköreit, ezen elhatárolást egyszerűsíteni és az Uniót új erő kihívásokhoz kell igazítani. A következőkben rámutat arra, hogy a felmerülő kérdések első csoportja e

⁸ — Lásd e témával kapcsolatban az Európai Unió és a tagállamok közötti hatáskör-elhatárolásról – Jelenlegi rendszer, problémák és keresendő megoldások – szóló, 2002. május 15-i elnökségi feljegyzést (CONV 47/02). A hatáskörök elhatárolására vonatkozó kérdésnek különösen feleletet kell adnia a maguk a tagállamok által megfogalmazott kritikákra, amelyek úgy ítélték meg, hogy az Uniónak bizonyos területeken kevesebbet, más területeken többet kell cselekednie (1. pont).

⁹ — 2001. december 15-én elfogadott nyilatkozat.

hatáskörmegosztás átláthatóbbá tételének módjára vonatkozik. Ezzel kapcsolatban felmerül az a kérdés, hogy lehet-e pontosabb különbséget tenni a háromfajta hatáskör között, vagyis az Unió kizárólagos hatáskörei, a tagállamok hatáskörei, valamint az Unió és az államai között megosztott hatáskörök között.¹⁰

44. E szándék ezt követően a Lisszaboni Szerződésben konkretizálódott, amely bevezeti a hatáskörök tényleges csoportosítását, a hatáskör-átruházás elve alapján¹¹ egyértelműen megosztva ezeket az Unió és a tagállamok között.¹² Így az EUMSZ 1. cikk kimondja, hogy „[e Szerződés] szabályozza az Unió működését, valamint megállapítja az Unió hatásköreinek területeit, elhatárolását és a hatáskörök gyakorlásának részletes szabályait.” Az említett Szerződés első részének I. címe teljesen egyértelmű, mivel „Az Unió hatásköreinek típusai és területei” címet viseli. E címen belül az EUMSZ 2. cikk (1) bekezdése előírja, hogy „[h]a egy meghatározott területen a Szerződések kizárólagos hatáskört ruháznak az Unióra, e területen kizárólag az Unió alkothat és fogadhat el kötelező erejű jogi aktust”.

45. E területeket az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdése sorolja fel, azon rendelkezés, amelyhez többek között a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok megállapítása is tartozik.

46. Továbbra is az EUM-Szerződés első részének I. címében, e Szerződés 4. cikkének (2) bekezdése meghatározza azokat a főbb területeket, ahol az Unió és a tagállamok megosztott hatáskörökkel rendelkeznek. E rendelkezés a) pontja értelmében a belső piac e területek közé tartozik.

47. E tényezőkre figyelemmel egyértelmű, hogy a hatáskörök kizárólagos vagy megosztott jellege a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság állításával szemben nem attól a kérdéstől függ, hogy egyedül az Unió jogosult-e az Unió területén joghatással bíró intézkedés elfogadására, hanem azon területtől, amelyhez a tervezett intézkedés tartozik.

48. Ezzel kapcsolatban a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság állításával szemben úgy ítélem meg, hogy az EUM-Szerződés kimerítő, és nem csupán példálózó jellegű listát állapít meg az Unió kizárólagos hatásköre alá tartozó területekről.

49. Az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdésének az EUMSZ 4. cikk (2) bekezdése szövegével szembeállított szövege ugyanis alátámasztja, hogy kizárólag az itt felsorolt területek tartoznak az Unió kizárólagos hatáskörébe. Így ez utóbbi rendelkezés kimondja, hogy „[a]z Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a következő területeken¹³”, az EUMSZ 4. cikk (2) bekezdése pedig – amely azokra a területekre vonatkozik, ahol az Unió és a tagállamok megosztott hatáskörökkel rendelkeznek – kimondja, hogy „[a]z Unió és a tagállamok között megosztott hatáskörök a következő fő területeken alkalmazandók¹⁴”. Ez utóbbi mondatból következik, hogy az EUM-Szerződés megszövegezői nem foglaltak bele az EUMSZ 4. cikk (2) bekezdésébe minden érintett területet, hanem csak a főbb területekre koncentráltak. Az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdésében nem jelenik meg ilyen szándék.

50. Az EUMSZ 4. cikk (1) bekezdése szintén megerősíti ezen elemzést, amennyiben előírja, hogy „[a]z Unió a tagállamokkal megosztott hatáskörrel rendelkezik azokban az esetekben, ahol a Szerződések olyan hatáskört ruháznak rá, amely nem tartozik a[z EUMSZ] 3. és a[z EUMSZ] 6. cikkben felsorolt területekhez”. Megosztott hatásköröknek tekinthetők azok, amelyek nem kizárólagos hatáskörök, mivel ez utóbbiakat pontosan meg kell határozni.

10 — Lásd továbbá a Nizzai Szerződéshez csatolt, az Unió jövőjéről szóló 23. nyilatkozatot.

11 — Lásd az EUSZ 5. cikk (1) bekezdését.

12 — Lásd e témával kapcsolatban Blanquet, M.: „Compétences de l'Union”, *Jurisclasseur Europe*, 170. füzet.

13 — Kiemelés tőlem.

14 — Ugyanígy.

51. Egyébként azon területek listájának a kimerítő jellege, ahol az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik, megfelelőnek tűnik az EUSZ 5. cikkben kimondott hatáskör-átruházás elvével. Ezen elv értelmében az Unió kizárólag a tagállamok által a Szerződésekben ráruházott hatáskörök határain belül jár el, és minden olyan hatáskör, amelyet a Szerződések nem ruháztak át az Unióra, a tagállamoknál marad.

52. Ezen elemzés ezenkívül a Szerződések megfogalmazóinak azon szándékával is egybevág, hogy pontosítsák az Unió és a tagállamok közötti hatáskörmegosztást, amint azt a jelen indítvány 42–44. pontjában kifejtettem.

53. A fenti tényezőkre tekintettel annak meghatározása érdekében, hogy az egységes szabadalmi oltalomnak az EUMSZ 118. cikk szerinti létrehozása az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik-e, vagy az Unió és a tagállamok közötti megosztott hatáskörbe, azon területet kell meghatározni, amely alá ezen oltalmi jogcím létrehozása tartozik.

54. E rendelkezés egyszerű olvasatakor véleményem szerint nem kétséges, hogy a szellemi tulajdon jog európai oltalmi jogcímének a létrehozása a belső piac alá tartozik. Az említett rendelkezés szövege ugyanis egyértelműnek tűnik számomra, amennyiben előírja, hogy „[a] belső piac létrehozása, illetve működése keretében” kell e jogcímet létrehozni.

55. Ezen túlmenően nem vitatott, hogy a szellemi tulajdon jog egységesítése fontos szerepet játszik a belső piac alapelveinek betartása terén. Egyébként nyilvánvaló, hogy az uniós jogalkotónak a szellemi tulajdon jogra vonatkozó jogi aktusok elfogadásakor mindig a belső piac megvalósítása és megfelelő működése volt a célja.¹⁵ Ezzel kapcsolatban a Bíróság az embrionális őssejteket alkalmazó találmányok szabadalmaztathatóságával kapcsolatos ténybeli háttérrel rendelkező ítéletében rámutatott arra, hogy a fogalom meghatározását érintő eltéréseknek az lenne a következménye, hogy hátrányosan befolyásolná a belső piac megfelelő működését, amely a 98/44 irányelv célja.¹⁶

56. Az egységes szabadalmi oltalom bevezetése véleményem szerint éppen a Szerződések azon céljainak megvalósítására irányul, amelyeket az EUSZ 3. cikk (3) bekezdése és az EUMSZ 26. cikk határoz meg, nevezetesen a belső piac megvalósítására és megfelelő működésére.

57. Mindazonáltal a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság megjegyzi, hogy habár az ilyen szabadalom létrehozása ténylegesen szükséges a belső piac megfelelő működéséhez, azonban valójában az a versenyszabályok alá tartozik, és így az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdésének b) pontja értelmében az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik. Nem tudok egyetérteni ezzel az érveléssel.

58. Az EUMSZ 2. cikk (6) bekezdésével összhangban az uniós hatáskörök terjedelmét és gyakorlásának részletes szabályait a Szerződésekben foglalt, az egyes területekre vonatkozó külön rendelkezések állapítják meg. Valamely terület pontos tartalmának a meghatározása érdekében az EUM-Szerződés releváns rendelkezéseire kell hivatkozni. Az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakhoz hasonló versenyszabályok tekintetében az EUMSZ 101–EUMSZ 109. cikkekre kell hivatkozni.

15 — Lásd többek között a biotechnológiai találmányok jogi oltalmáról szóló, 1998. július 6-i 98/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 213., 13. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 20. kötet, 395. o.) (5) preambulumbekkezdését; a közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet (HL 2002. L 3., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 27. kötet, 142. o.) (4) preambulumbekkezdését, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 167.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.; helyesbítés: HL L 314., 2008.11.25., 16. o.) (1) és (3) preambulumbekkezdését.

16 — Lásd a C-34/10. sz. Brüstle-ügyben 2011. október 18-án hozott ítélet (EBHT 2011., I-9821. o.) 27. és 28. pontját.

59. E szabályokat az EUM-Szerződés határozza meg. E Szerződés harmadik részének VII. címe a versenyre, az adózásra és a jogszabályok közelítésére vonatkozó közös szabályokat tartalmazza. E címnek a „Versenyszabályok” című 1. fejezete két szakaszra oszlik, az első a vállalkozásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, a második az állam által nyújtott támogatásokra vonatkozó szabályokat. A versenyszabályok közé tartoznak tehát a vállalkozások közötti szabályok és a tagállamoknak e vállalkozásokat állami támogatások révén támogató magatartására vonatkozó szabályok. Meg kell állapítani, hogy az EUMSZ 101–EUMSZ 109. cikk semmilyen utalást nem tesz a szellemi tulajdon jogi oltalmi jogcímének létrehozására.

60. Nem vitatom a Spanyol Királyság által előadott azon tényt, hogy általában a szellemi tulajdon jog – és különösen a szabadalom – jellegüket tekintve olyan monopóliumot biztosít a jogosultja számára, amely érinti a versenyt. A Bíróság a közösségi védjeggyel kapcsolatban egyébként elismerte, hogy az alapvető elemét képezi a torzulásmentes verseny azon uniós rendszerének, amelyet az EUM-Szerződés kíván létrehozni.¹⁷ Igaz, hogy a szabadalom birtoklásából eredő jogok alkalmasak arra, hogy befolyásolják a belső piacon az áruk és a szolgáltatások kereskedelmét, valamint a versenyjogi kapcsolatokat. Mindazonáltal az, hogy egy olyan oltalmi jogcím, mint az egységes szabadalom, hatással lehet a belső piacra, nem elegendő ahhoz, hogy az elsődleges jog szerinti, konkrétabban az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti versenyszabályok alá tartozó jogcím is hatással legyen.

61. Végül az Olasz Köztársaság szerint az egységes szabadalmi oltalom létrehozása nem a nemzeti jogszabályok harmonizációjának vagy közelítésének minősül, amint azt az EUMSZ 118. cikket magában foglaló fejezet sugallja, hanem egy új európai jogcím létrehozásának, amely kiegészíti a létező nemzeti jogcímeket. Így, mivel valójában egyedül az Unió jogosult arra, hogy valamennyi tagállam területén joghatásokat kiváltó egységes szabadalmi oltalmat hozzon létre, ennek létrehozása mindenképpen az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik.

62. Véleményem szerint ez a tényező nem releváns az Unió hatáskörének meghatározásához. Az EUSZ 5. cikk (3) bekezdése a szubszdiaritás elve alapján előírja, hogy azokon a területeken, amelyek nem tartoznak a kizárólagos hatáskörébe, következésképpen a megosztott hatáskörébe tartozó területeken, az Unió csak akkor és annyiban jár el, amikor és amennyiben a tervezett intézkedés céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, így azok az Unió szintjén jobban megvalósíthatók. Az, hogy a kitűzött célokat a tagállamok nem tudják megvalósítani, nem jelenti tehát azt, hogy az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik.

63. Kétségtelen, hogy e véleménnyel szembeállítható a Parlament kontra Tanács ügyben 2006. május 2-án hozott ítélet¹⁸, amelyben a Bíróság elismerte, hogy egy új jogintézmény uniós szinten történő létrehozása nem a nemzeti jogszabályok közelítésének minősül, hanem e jogszabályok fölé kerül, kizárva ezáltal az EUMSZ 114. cikkre mint jogalapra való hivatkozás lehetőségét.¹⁹

64. Mindazonáltal úgy tűnik számomra, hogy ezen ítélet összefüggései közé kell helyezkedni. Az említett ítélet alapjául szolgáló ügyben az ahhoz megfelelő jogalap meghatározásáról volt szó, amely alapján el lehetett fogadni az európai szövetkezet egy új formáját, amihez a Szerződés egyetlen rendelkezése sem biztosított különös jogalapot. A Bíróság emlékeztetett arra, hogy az 1/94. sz., 1994. november 15-i véleményében²⁰ elismerte az EUMSZ 352. cikkre való hivatkozás lehetőségét a szellemi tulajdon jog új oltalmi jogcímeinek létrehozásához, mivel az EUMSZ 114. cikk nem volt megfelelő rendelkezés, mert a jogszabályok közelítésére vonatkozik, és ezért nem a szellemi tulajdon jog egy új

17 — Lásd a C-412/05. P. sz., Alcon kontra OHIM ügyben 2007. április 26-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-3569. o.) 54. pontját és a C-48/09. P. sz., Lego Juris kontra OHIM ügyben 2010. szeptember 14-én hozott ítélet (EBHT 2010., I-8403. o.) 38. pontját.

18 — A C-436/03. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 2006., I-3733. o.).

19 — 36–44. pont.

20 — EBHT 1997., I-5267. o.

jogcímének a létrehozását feltételezi, hanem harmonizálását.²¹ A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy az EUMSZ 114. cikk nem lett volna megfelelő jogalap az európai szövetkezet egy új jogi formáját létrehozó rendelet elfogadásához, amelyet a Tanács helyesen fogadott el az EUMSZ 352. cikk alapján, amennyiben e rendelet – amely változatlanul hagyja a hatályban lévő különböző nemzeti jogokat – nem tekinthető úgy, hogy a tagállamok szövetkezetekre alkalmazandó jogának a közelítésére irányul, hanem a nemzeti jogban létező szövetkezeti forma fölötti új szövetkezeti forma létrehozását célozza.

65. Véleményem szerint a fent hivatkozott Parlament kontra Tanács ügyben hozott ítéletből nem vonható le az a következtetés, hogy a szellemi tulajdon jogcímének a létrehozása nem az Unió és a tagállamok közötti megosztott hatáskörbe tartozik. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben ugyanis annak meghatározásáról volt szó, hogy különös jogalap hiányában az EUMSZ 114. és az EUMSZ 352. cikk közül melyik a megfelelő jogalap az európai szövetkezet létrehozásához.

66. Márpedig a jelenleg a Bíróság elé terjesztett ügyekben nem ez a kérdés merült fel. A Lisszaboni Szerződés óta az EUMSZ 118. cikk megfelelő jogalpnak minősül a szellemi tulajdon jogcímének a létrehozásához, és e rendelkezés kifejezetten a belső piac létrehozatalára és működésére irányul, amely az Unió és a tagállamok közötti megosztott hatáskörbe tartozik.

67. A fenti megfontolások összességére figyelemmel azt javaslom a Bíróságnak, hogy mint megalapozatlant utasítsa el az egységes szabadalmi oltalom létrehozása érdekében történő megerősített együttműködés megvalósítására vonatkozó hatáskör hiányára alapított jogalapot.

C – A hatáskörrel való visszaélésre alapított jogalapról

1. A felek érvei

68. A Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság úgy ítéli meg, hogy a megtámadott határozattal engedélyezett megerősített együttműködést azért hozták létre, hogy kizárják őket az egységes szabadalmi oltalomra és annak nyelvhasználati rendjére vonatkozó tárgyalásokból, és véget vessenek azoknak. Úgy vélik, hogy – távol az integráció megvalósítására irányuló céltól, amelyre a megerősített együttműködésnek irányulnia kell – a Tanács a kirekesztés megoldását választotta.

69. Az Olasz Köztársaság ezenkívül azt állítja, hogy a megtámadott határozatot azzal a céllal fogadták el, hogy megkerüljék az EUMSZ 118. cikk második bekezdésében az európai szellemi tulajdon jogcímekre vonatkozó nyelvhasználati rendet illetően kimondott egyhangúsági szabályt. Az e határozatban engedélyezett megerősített együttműködésnek tehát az a következménye, hogy vagy kizárja egy egységes európai szabadalmi oltalom létrehozását, mivel e szabadalmi oltalom csak a részt vevő tagállamok területén válthat ki joghatásokat, vagy arra kényszeríti a Spanyol Királyságot és az Olasz Köztársaságot, hogy olyan nyelvhasználati rendet válasszanak, amelyet nem akarnak. Ezenfelül az Olasz Köztársaság azt állítja, hogy az állítólagos hatáskörrel való visszaélés folytán nem tartották be az EUMSZ 118. cikk második bekezdésének szellemét, amely az EUMSZ 326. cikk első bekezdésének megsértését jelenti, amely úgy rendelkezik, hogy a megerősített együttműködéseknek összeegyeztethetőknek kell lenniük a Szerződésekkel és az Unió jogával.

21 — 59. pont.

70. Egyébként a Spanyol Királyság kifejti, hogy ami őt illeti, az előkészületek nem voltak elégtelenek az egységes szabadalmi oltalom rendje által megkövetelt kötelezettségek és hatáskörök vállalására, és a politikai szándék sem hiányzik azok vállalására. Mindössze a nyelvhasználati rend jelentett számára leküzdhetetlen nehézséget, mivel nem tudta elfogadni a Bizottság javaslatát. A megtámadott határozatnak nincs egyéb hatása, minthogy kizárja a Spanyol Királyságot az e témáról folytatott tárgyalásokról, és áthidalja ezt a nehézséget.

71. Végül a Spanyol Királyság úgy ítéli meg, hogy a megtámadott határozatban engedélyezett megerősített együttműködés valójában az ESZE 142. cikk értelmében vett különmegállapodás. E rendelkezés értelmében „[h]a a Szerződő Államok valamely csoportja különmegállapodásban úgy rendelkezik, hogy a területükre kiterjedő hatállyal megadott európai szabadalom egységes jellegű, előírhatja, hogy európai szabadalom csak az összes ilyen állam területére kiterjedő hatállyal, egységesen adható”. A Spanyol Királyság szerint a nemzetközi jogban, a jelen esetben az ESZE-ben előírt mechanizmust vezettek be az uniós jogba, és megerősített együttműködésként jelenítettek meg. Ennélfogva azt eltérő célra használták attól, amit a Szerződések előírnak.

72. A Tanács legelőször is úgy ítéli meg, hogy az, hogy a Spanyol Királyság nem vesz részt a megerősített együttműködésben, nem más, mint saját döntésének a következménye, és egyáltalán nem állt szándékában, hogy kizárja a Spanyol Királyságot és az Olasz Köztársaságot ebből az együttműködésből. Rámutat arra, hogy a megtámadott határozat (16) preambulumbekkezdésével összhangban ezen együttműködés továbbra is bármikor nyitva áll e két tagállam előtt.

73. A Tanács ezt követően megjegyzi, hogy a megerősített együttműködést éppen azért hozták létre, mert nem volt lehetséges valamennyi tagállammal megállapodásra jutni. Annak célja tehát nem egyes tagállamok kizárása. Egyébként kiemeli, hogy a megerősített együttműködés létrehozása egyáltalán nincs valamennyi tagállam hozzájárulásához kötve, kivéve a Szerződésekben kifejezetten előírt kivételeket, többek között akkor, ha az EUMSZ 329. cikk (2) bekezdésének megfelelően a megerősített együttműködés a közös kül- és biztonságpolitika területére vonatkozik.

74. Azon érvet illetően, miszerint a megtámadott határozatnak az a következménye, hogy megkerüli az EUMSZ 118. cikk második bekezdésében szereplő egyhangúsági szabályt, a Tanács úgy ítéli meg, hogy az, hogy kizárólag a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok egyhangúsága szükséges, az ilyen együttműködés létrehozásakor a Szerződésekben előírt szükséges következmény, nevezetesen az EUMSZ 330. cikkben, amely előírja, hogy az egyhangúság eléréséhez csak a részt vevő tagállamok képviselőinek szavazatait kell figyelembe venni.

75. Azon érvet illetően, miszerint a megtámadott határozatnak az a következménye, hogy megkerüli az ESZE 142. cikk rendelkezéseit, a Tanács legelőször is megjegyzi, hogy e határozat nem említi e rendelkezést. Ennélfogva e határozat érvényességét nem kérdőjelezheti meg ezen érv. Mindenesetre a Tanács úgy ítéli meg, hogy egyetlen bizonyíték alapján sem állapítható meg, hogy a megtámadott határozatot a Bíróságnak a hatáskörrel való visszaélésre vonatkozó ítélezési gyakorlata értelmében kizárólag vagy legalábbis elsősorban a hivatkozott céloktól eltérő cél elérése érdekében fogadták el.

76. A Tanács támogatására beavatkozó tagállamok, valamint a Bizottság és a Parlament is egyetértenek ezekkel az érvekkel. A Holland Királyság és a Svéd Királyság különösen emlékeztetnek az egységes szabadalmi oltalomra vonatkozó végső megállapodás elérése érdekében folytatott tárgyalások hosszára és sikertelenségére. Mivel lehetetlennek bizonyult ilyen megállapodást elérni, megfontolták a megerősített együttműködés alkalmazását. A szándékuk tehát nem a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság kizárására irányult, hanem az integráció előmozdítására e területen.

77. A Francia Köztársaság ezenkívül megjegyzi, hogy a megerősített együttműködés megvalósításának lehetősége olyan területen, ahol a Tanács egyhangúsággal határoz, egyértelműen következik az EUMSZ 333. cikk (1) bekezdéséből, amely kimondja, hogy „[a]mennyiben a Szerződéseknek a megerősített együttműködés keretében esetlegesen alkalmazásra kerülő valamely rendelkezése a Tanács számára egyhangú határozathozatalt ír elő, a Tanács a 330. cikkben foglalt szabályokkal összhangban egyhangúlag elfogadott határozatban úgy rendelkezhet, hogy a jövőben minősített többséggel kell határozni”.

78. Ezenfelül a Cseh Köztársaság hangsúlyozza, hogy a megerősített együttműködés lehetővé teszi az érintett tagállamok számára, hogy a blokkoló kisebbség ellenére egy adott területen együttműködjenek. Ezen együttműködés e tagállam szerint kiegyensúlyozott megoldás arra a problémára, hogy valamely adott területen nem lehet megállapodásra jutni. Ezzel kapcsolatban a Holland Királyság kifejti, hogy a megerősített együttműködés mechanizmusának célja nem az, hogy végül minden tagállam között együttműködés jöjjön létre, hanem hogy mélyebb integráció és együttműködés jöjjön létre azon tagállamok között, amelyek ezt akarják.

79. Végül az Olasz Köztársaság azon érvére válaszol, miszerint a megerősített együttműködés nem hozható létre, ha azok a tagállamok, amelyek úgy határoznak, hogy nem vesznek abban részt, főszabály szerint érdekeltek, és részt kívánnak venni az adott területre vonatkozó jogalkotási folyamatban; a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ha az integrációs tervben való részvételre vonatkozó szándék pusztán kinyilvánításait elegendőnek tekintenénk a megerősített együttműködés alkalmazásának megakadályozására, ez lényegében a vétőjog elismerését jelentené valamennyi tagállam számára.

2. Álláspontom

80. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely jogi aktus csak akkor jogellenes hatáskörrel való visszaélés miatt, ha objektív, releváns és egybehangzó bizonyítékok alapján nyilvánvaló, hogy azt kizárólag vagy legalábbis elsősorban a hivatkozott céltól eltérő cél elérése vagy az ügy körülményeinek kezelésére az EUM-Szerződés által kifejezetten előírt eljárás megkerülése érdekében fogadták el.²²

81. A Tanácshoz, valamint a támogatására beavatkozó tagállamokhoz, Bizottsághoz és Parlamenthez hasonlóan nem gondolom úgy, hogy a megtámadott határozat hatáskörrel való visszaélést valósítana meg.

82. Az EUSZ 20. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében a megerősített együttműködés az Unió célkitűzései megvalósításának előmozdítására, érdekeinek védelmére és az integráció folyamatának megerősítésére irányul. A megerősített együttműködés mechanizmusának bevezetését a tagállamok közötti növekvő különbségekkel, valamint különleges érdekekkel, illetve igényekkel indokolták.²³ E mechanizmus az Unió keretein kívüli együttműködés helyett inkább az annak keretein belüli együttműködésnek a tagállamok csoportja számára történő lehetővé tételére és ösztönzésére irányul,²⁴ ha megállapítást nyer, hogy ezen együttműködés célkitűzései az Unió egésze által nem érhetők el. Másképpen kifejezve, a megerősített együttműködés a tagállamok azon csoportjának rendelkezésére álló eszköz, amely valamely meghatározott területen úgy kíván előrelépni, hogy továbbra is az Unió intézményi keretein belül maradván elhárítja annak akadályát, mégpedig a Szerződésekben előírt feltételeket tiszteletben tartva.

22 — Lásd többek között a C-310/04. sz., Spanyolország kontra Tanács ügyben 2006. szeptember 7-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-7285. o.) 69. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C-442/04. sz., Spanyolország kontra Tanács ügyben 2008. május 15-én hozott ítélet (EBHT 2008., I-3517. o.) 49. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

23 — Lásd a megerősített együttműködésekéről szóló, 2003. május 14-i elnökségi feljegyzés (CONV 723/03) 10. oldalát, amely az alábbi internetes oldalon érhető el: http://www.europarl.europa.eu/meetdocs_all/committees/conv/20030520/723000fr.pdf.

24 — U.o.

83. Ennélfogva az a körülmény, hogy a megerősített együttműködésnek az egységes szabadalmi oltalom létrehozatala területén történő bevezetésével bizonyos tagállamokat „kizárnak”, mivel nem kívánnak részt venni ebben az együttműködésben, nem bizonyítja azt, hogy a Tanács visszaélt hatáskörével az említett együttműködésre való felhatalmazás megadásával. Ez pontosan a megerősített együttműködés mechanizmusának sajátossága, mert ez a „kizárás” egyáltalán nem visszafordíthatatlan, mivel az EUMSZ 328. cikk (1) bekezdésének első albekezdése értelmében a megerősített együttműködés valamennyi tagállam számára bármikor nyitva áll, és a lehető legtöbb tagállamnak kell részt vennie benne.²⁵

84. Egyébként nem gondolom úgy sem, hogy a Tanácsnak a megerősített együttműködés létrehozatalával az lett volna a célja, hogy megkerülje az EUMSZ 118. cikk második bekezdésében szereplő egyhangúsági szabályt.

85. Ugyanis, egyfelől emlékeztetek arra, hogy a megerősített együttműködés mechanizmusát azzal a céllal vezették be a tagállamok csoportja számára, hogy lehetővé tegyék az akadály elhárítását valamely meghatározott területen. Márpedig magától értetődő, hogy ez az akadály különösen azokon a területeken jelenhet meg, amelyek egyhangúságot követelnek a Tanácsban. Ennélfogva a Tanács – miután először megállapította az egységes szabadalmi oltalom nyelvhasználati rendje tekintetében az egyhangúság hiányát, majd ezt követően úgy határozott, hogy ezen akadályt megerősített együttműködés létrehozásával hárítja el – mindössze olyan eszközt alkalmazott, amely a Szerződések rendelkezéseinek megfelelően a rendelkezésére állt.

86. Másfelől rá kell arra mutatni, hogy az EUM-Szerződés kifejezetten előírja, hogy a szavazásra vonatkozó szabályok átszállnak, és a megerősített együttműködésben részt vevő valamennyi tagállamra alkalmazandók. Így az EUMSZ 330. cikk első és második bekezdése kimondja, hogy a Tanács tanácskozásain valamennyi tagállam részt vehet, de a szavazásban a Tanácsnak csak a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamokat képviselő tagjai vesznek részt, és hogy az egyhangúság eléréséhez csak a részt vevő tagállamok képviselőinek szavazatait kell figyelembe venni. A döntéshozatali eljárás és a szavazási szabályok tehát a megerősített együttműködés által érintett területtől függenek. A jelen esetben az egységes szabadalmi oltalom nyelvhasználati rendjét az EUMSZ 118. cikk második bekezdésének megfelelően a részt vevő tagállamok egyhangú szavazatával kell meghatározni.²⁶

87. Végül a Spanyol Királyság úgy ítéli meg, hogy a megtámadott határozat hatáskörrel való visszaélést valósít meg, mivel a megerősített együttműködés alkalmazása valójában egy olyan eszköz uniós jogi aktus formájában történő elfogadására irányul, amely a nemzetközi jogba tartozik, mivel a megtámadott határozatnak e tagállam szerint az a hatása, hogy megkerüli az ESZE 142. cikk rendelkezéseit. Ezzel kapcsolatban az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén megvalósítandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, április 13-i bizottsági javaslat 1. cikkére hivatkozik, amely előírja, hogy e rendelet az ESZE 142. cikk értelmében vett különmegállapodásnak minősül.

88. Amint azt a Francia Köztársaság megjegyezte, ezen érv valójában a megerősített együttműködést megvalósító jövőbeli rendelet jogszerűségének, és nem a megtámadott határozat jogszerűségének a megkérdőjelezésére irányul.

25 — Az EUMSZ 328. cikk (1) bekezdésének második albekezdése.

26 — Ezenfelül azért is elég meglepő az Olasz Köztársaság által a Tanács ellen felhozott érv, mivel nem tűnik úgy, hogy az egyhangúság problémát okozott volna a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködésre történő felhatalmazás során, amely együttműködésben többek között részt vesz e tagállam és a Spanyol Királyság is, míg az ezen együttműködés által érintett egyik terület az EUMSZ 81. cikk (3) bekezdésében szerepel, amely szintén egyhangúságot követel meg a Tanácson belül (lásd a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködésre való felhatalmazásról szóló, 2010. július 12-i 2010/405/EU tanácsi határozat [HL L 189., 12. o.], (8) preambulumbekkezdését).

89. Mindenesetre nem látom be, hogy az említett érv hogyan bizonyítaná, hogy a Tanács a megtámadott határozatban említett céloktól eltérő célokat követett.

90. Az előző megfontolásokra tekintettel az a véleményem, hogy nincsenek objektív, releváns és egybehangzó bizonyítékok, amelyek bizonyítják, hogy a megtámadott határozatot a hivatkozott céloktól eltérő célból, vagy a Szerződésekben kifejezetten előírt eljárás elkerülése érdekében fogadták el.

91. Következésképpen úgy ítélem meg, hogy a hatáskörrel való visszaélésre alapított jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

D – Az Unió bírósági rendszerének megsértésére alapított jogalapról

1. A felek érvei

92. A Spanyol Királyság úgy ítéli meg, hogy a megtámadott határozatban rendelkezni kellett volna az egységes szabadalmi oltalomra vonatkozó bírósági rendszer létrehozataláról. Ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a Bíróság az 1/09. sz., 2011. március 8-i véleményében²⁷ emlékeztetett arra, hogy az Unió bírósági rendszere a jogorvoslatok és eljárások olyan egységből áll, amelynek az a célja, hogy biztosítsa az intézmények jogi aktusai jogszerűségének felülvizsgálatát.²⁸ Ezért a Spanyol Királyság úgy ítéli meg, hogy az olyan új eszközöknek az uniós jog keretében anélkül történő bevezetése, hogy ezen eszközök jogszerűségének a felülvizsgálatát biztosító jogorvoslatokat és eljárásokat írnának elő, ellentétes az Unió azon bírósági rendszerével, ahogyan azt a Szerződések alapítói azt elgondolták, és ahogyan az az ítélkezési gyakorlatból ered.

93. A Tanács először is elismeri, hogy ténylegesen létezniük kell a szellemi tulajdon jog oltalmi jogcímei jogszerűségének felülvizsgálatát biztosító jogorvoslatoknak és eljárásoknak, mégpedig többek között az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével és a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban.

94. Másodszorban azonban megjegyzi, hogy nem szükséges saját bírósági rendszert vagy különös rendelkezéseket bevezetni a másodlagos jog minden aktusának bírósági felülvizsgálatára, és hogy korai azon kötelezettséget előírni, hogy a megtámadott határozatban külön bírósági keretet hozzanak létre, amely előtt vitatható azon egyes jogi aktusok jogszerűsége, amelyeket még meg sem hoztak.

95. Mindenesetre a Tanács rámutat arra, hogy az ilyen rendelkezések hiánya nem jelenti a bírósági felülvizsgálat hiányát, mivel a nemzeti hatóságok feladata e felülvizsgálat megszervezése minden olyan jogvita tekintetében, amely esetén a Bíróság nem kapott hatáskört annak elismerésére.

96. A Tanács támogatására beavatkozó tagállamok, valamint a Bizottság és a Parlament egyetértenek a Tanács érveivel. A Bizottság különösen hozzáfűzi, hogy az egységes szabadalmi oltalom területére vonatkozó jogviták szabályozásának kérdését a megtámadott határozatban szereplő megerősített együttműködést végrehajtó jogi aktus elfogadásának időpontjában rendezik, a Svéd Királyság pedig úgy ítéli meg, hogy a bírósági felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezések hiánya nem érinti a megtámadott határozat érvényességét.

²⁷ — EBHT 2011., I-1137. o.

²⁸ — 70. pont.

2. Álláspontom

97. A Spanyol Királyság a Tanács által a megerősített együttműködésre az EUMSZ 329. cikk alapján felhatalmazást adó határozattal szemben az EUMSZ 263. cikk alapján indított keresetet.

98. A Bíróságnak tehát azt kell meghatároznia, hogy a megerősített együttműködés érvényességét meghatározó feltételeket betartották-e. Következésképpen a felülvizsgálatának arra a kérdésre kell jelenleg korlátozódnia, hogy a Tanács e határozata megfelel-e a megerősített együttműködés létrehozatala érdekében az EUSZ 20. cikk, valamint az EUMSZ 326. cikk és azt követő cikkek értelmében megkövetelt feltételeknek.

99. E tekintetben az egységes szabadalmakra vonatkozó saját bírósági rendszer létrehozatalának kérdése nem szerepel a megerősített együttműködés végrehajtására vonatkozóan a Szerződések releváns cikkeiben megkövetelt feltételek között. A Tanács által a megerősített együttműködés végrehajtására adott felhatalmazás mindössze előfeltétele más jogalkotási aktusok elfogadásának, amelyeknek tehát konkrétan végre kell hajtaniuk e megerősített együttműködést. Egyébként a Bizottság az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén megvalósítandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó, 2011. április 13-i javaslatában²⁹ foglalkozott az ilyen szabadalom bírósági oltalmának kérdésével.³⁰

100. Ezért az előzőekre tekintettel úgy ítélem meg, hogy az Unió bírósági rendszerének megsértésére alapított jogalapot mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

E – A végső lehetőségre vonatkozó feltétel megsértésére alapított jogalapról

1. A felek érvei

101. A Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság úgy ítéli meg, hogy azáltal, hogy a megtámadott határozat elfogadásával a Tanács felhatalmazást adott a megerősített együttműködésre, megsértette az EUSZ 20. cikk (2) bekezdésében előírt végső lehetőségre vonatkozó feltételt. Emlékeztetek arra, hogy e rendelkezés értelmében megerősített együttműködésre felhatalmazást adó határozatot a Tanács végső lehetőségként akkor fogadhat el, ha megállapította, hogy az együttműködés célkitűzései az Unió egésze által ésszerű határidőn belül nem érhetők el.

102. A Spanyol Királyság különösen úgy ítéli meg, hogy bár kétségtelen, hogy a végső lehetőség fogalma nincs meghatározva, azt mégis szigorúan kell értelmezni. Erre tekintettel e fogalom a jelen ügyben magában foglalja, hogy a tárgyalások tárgyát képző jogalkotási javaslat ésszerű, valamint visszaéléstől és megkülönböztetéstől mentes legyen, aminek hiányában elkerülhetetlen a tagállamok közötti nézeteltérés.

103. Az Olasz Köztársaság e tekintetben elismeri, hogy a végső lehetőségre vonatkozó feltétel betartásának megállapítását a Bíróság csak korlátozott mértékben vizsgálhatja felül, mivel az a Tanács számára fenntartott szabad mérlegelés tárgya, az uniós bíróság szerepe ezáltal a nyilvánvaló mérlegelési hiba megállapítására korlátozódik. A jelen esetben azonban nyilvánvaló a hiba, figyelembe véve azt, hogy az európai szabadalomra vonatkozó jogalkotási csomag már a kezdetektől fogva nagymértékben hiányos, valamint figyelembe véve a nyelvhasználati rendre vonatkozó tárgyalások rövidségét is.

29 — COM(2011) 215 végleges.

30 — Lásd e javaslat 10. cikkét (8. o.).

104. A Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság ezzel kapcsolatban azt állítja, hogy nem merítették ki a huszonhét tagállam közötti tárgyalás valamennyi lehetőségét, és hogy a nyelvhasználati rendre vonatkozóan egyéb megoldásokat lehetett volna javasolni. Véleményük szerint a fent említett, a Bizottság által 2010. június 30-án benyújtott, a nyelvhasználati rendről szóló tanácsi rendeletre vonatkozó javaslat és a szintén a Bizottság által 2010. december 14-én benyújtott, a megerősített együttműködésről szóló javaslat³¹ között eltelt idő nem elegendő ahhoz, hogy úgy lehetne tekinteni, hogy végső lehetőségként került sor erre az együttműködésre, és hogy a célkitűzések nem érhetők el ésszerű határidőn belül. A Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság úgy ítéli meg, hogy ez a hat hónapos időszak nem tudott békés és nyílt tárgyalásokat biztosítani a nyelvhasználati rend különböző lehetséges megoldásaira vonatkozóan. A házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködéssel összehasonlítva megállapítják, hogy négy év telt el a Bizottság jogalkotási javaslatának benyújtása előtt, és hogy két évvel e javaslat után került sor a megerősített együttműködés létrehozatalának lehetőségére vonatkozó első tárgyalásra.

105. A Tanács szerint a Bíróság felülvizsgálatának a jelen esetben annak vizsgálatára kell korlátozódnia, hogy a megtámadott határozat nem szenved-e ezen nyilvánvaló mérlegelési hibában. A Tanács ugyanis különösen jó helyzetben van annak értékelésére, hogy előreláthatóan sikerül-e, vagy sem, ésszerű határidőn belül megállapodásra jutni az uniós szabadalomról. E tekintetben megjegyzi, hogy a Szerződések rendelkezései nem írják elő, hogy meghatározott időnek kell eltelnie a javaslat benyújtása és a megerősített együttműködésre való felhatalmazás időpontja között. Az annak meghatározása érdekében figyelembe veendő jelentős tényezők, hogy valószínű-e, vagy sem, a célkitűzések ésszerű határidőn belüli megvalósulása, a tárgyalások intenzitásától és tartalmától függnék, és nem annak időtartamától.

106. A Tanács megjegyzi, hogy mindenesetre több mint tíz év telt el az uniós szabadalomról szóló rendeletre vonatkozó, fent említett javaslat benyújtása és a megtámadott határozat elfogadása között.

107. A Tanács támogatására beavatkozó tagállamok, valamint a Bizottság és a Parlament egyetértenek azzal, hogy a nyelvhasználati rendre vonatkozó tárgyalások zsákutcába jutottak. A Bizottság különösen hozzáfűzi, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, amikor az egyik fél a hatáskörrel rendelkező intézmény által elkövetett nyilvánvaló mérlegelési hibára hivatkozik, az uniós bíróságnak ellenőriznie kell, hogy az intézmény gondosan és pártatlanul megvizsgált-e minden, az ügyre vonatkozó olyan tény, amelyen az általa ebből levont következtetések alapulnak.³² A Bizottság megjegyzi, hogy a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság nem fejt ki, hogy a Tanács milyen ténybeli vagy érdemi elemeket nem vett figyelembe vagy vizsgált a szükséges pontosság és pártatlanság nélkül.

2. Álláspontom

108. Amint láttuk, a megerősített együttműködés azon tagállamok csoportjának rendelkezésére bocsátott eszköz, amelyek előre kívánnak lépni, amikor valamely tevékenység nem valósítható meg az Unió egészének részvételével. Ez az eszköz soha nem alkalmazható a kompromisszum elkerülése céljából, amelyre mindenekelőtt törekedni kell. Véleményem szerint ez az indoka annak, hogy az együttműködésnek *végső lehetőségként* kell megvalósulnia, és akkor, ha [a Tanács] megállapította, hogy az együttműködés célkitűzései az Unió egésze által *ésszerű határidőn belül* nem érhetők el.

109. A végső lehetőségre vonatkozó feltétel és az ésszerű határidő fogalma sincs meghatározva a Szerződések szövegében.

31 — Az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén megvalósítandó megerősített együttműködésre való felhatalmazásról szóló tanácsi határozatra vonatkozó javaslat (COM(2010) 790 végleges).

32 — Lásd többek között a C-326/05. P. sz., Industrias Químicas del Vallés kontra Bizottság ügyben 2007. július 18-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-6557. o.) 77. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

110. A végső lehetőség fogalmát illetően az Amszterdami Szerződés elfogadását követően meg kell jegyezni, hogy az EU 43. cikk (1) bekezdésének c) pontja – a Lisszaboni Szerződést megelőző formájában – előírta, hogy megerősített együttműködés csak akkor hozható létre, „[h]a [a] Szerződések célkitűzéseit az azokban előírt megfelelő eljárások alkalmazásával nem lehet elérni”. Ez a megfogalmazás azt látszik igazolni, hogy a Tanácsnak folytatnia kellett a jogalkotási eljárást annak végéig, és hogy csak akkor kerülhetett sor a megerősített együttműködés megfontolására, ha a javasolt intézkedést elutasították.³³

111. Úgy tűnik, hogy a Nizzai Szerződés és különösen a Lisszaboni Szerződés óta a Szerződések megszövegezőinek szándéka e feltétel megkönnyítésére irányult, mivel az a későbbiekben már nem tartalmaz hivatkozást a „[Szerződésekben előírt] megfelelő eljárások[ra]”. Egyébként a Nizzai Szerződésre vonatkozó tárgyalásokból kitűnik, hogy a végső lehetőségre vonatkozó feltételt tekintették a megerősített együttműködés létrehozatala előtti legfőbb akadállynak.³⁴ Ennélfogva e feltétel nem feltétlenül valamely jogalkotási javaslat szavazás útján történő elutasításának a megállapítása, hanem a valódi akadály létének a megállapítása, amely a jogalkotási folyamat bármely szintjén felmerülhet, és amely igazolja a kompromisszum elérésének lehetetlenségét.³⁵ A megerősített együttműködés lesz tehát a végső megoldásként alkalmazható eszköz, ha bebizonyosodik, hogy a rendes jogalkotási eljárás révén nem található semmilyen kompromisszum. Ezzel kapcsolatban a Parlament a „válságos politikai helyzet végső megoldása” kifejezést használta a megerősített együttműködés meghatározására.³⁶

112. Természetesen a kompromisszumos megoldások védelme és előmozdítása érdekében a Tanácsnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy nyilvánvaló, hogy ez a kompromisszum nem érhető el ésszerű határidőn belül.

113. Az EU-Szerződés nem határozza meg az ésszerű határidő fogalmát sem. Megjegyzem azonban, hogy az EUSZ 20. cikk (2) bekezdése rámutat arra, hogy a Tanácsnak kell megállapítania, hogy az együttműködés célkitűzései az Unió egésze által ésszerű határidőn belül nem érhetők el. Ezt véleményem szerint az indokolja, hogy továbbra is a Tanács van a legjobb helyzetben annak értékelésére, hogy végül elérhető-e a megállapodás ezen az intézményen belül. Ő az egyedüli, aki ismeri a jogalkotási folyamat legapróbb részleteit, a folyamatban lévő tárgyalások tartalmát és azokat a kudarchelyzeteket, amelyek felmerülhetnek.

114. Ezekre tekintettel – amint a jelen indítvány 27–29. pontjában arra emlékeztettem – úgy gondolom, hogy a Tanács széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik annak meghatározására, hogy a megerősített együttműködést valóban végső lehetőségként fogadták-e el, és annak megállapítására, hogy annak célkitűzései az Unió egésze által ésszerű határidőn belül nem érhetők el.

115. Ezen túlmenően a Szerződések megfogalmazóinak ezen szándékát, hogy széles jogkört hagyjanak a Tanács számára a végső lehetőség és az ésszerű határidő értékelése tekintetében, véleményem szerint megerősíti az, hogy ezzel szemben gondot fordítottak arra, hogy határidőket iktassanak be az Európai Ügyészség létrehozatalára, valamint a rendőrségi együttműködés területére vonatkozó megerősített együttműködésre irányuló különös eljárásokba. Ami ugyanis az előbbit illeti, az EUMSZ 86. cikk (1) bekezdésének második és utolsó albekezdése előírja, hogy az Európai Ügyészség létrehozatalára vonatkozó egyetértés hiányában legalább kilenc tagállam kérheti, hogy a rendelettervezetet terjesszék az Európai Tanács elé. Négy hónapon belül, egyet nem értés esetén, és ha legalább kilenc tagállam

33 — Lásd ezzel kapcsolatban Bribosia, H.: „Les coopérations renforcées: quel modèle d'intégration différenciée pour l'Union européenne? – Analyse comparative du mécanisme général de la coopération renforcée, du projet de coopération structure permanente en matière de défense, et de la pratique d'autres coopérations renforcées »prédéterminées« en matière sociale, au sein de l'Espace de liberté, sécurité et justice, et dans l'Union économique et monétaire”, 2007. június 26-i értekezés, Institut universitaire européen, Firenze, 97. o.

34 — Lásd a tagállamok kormányképviselőinek Németország és Olaszország összefoglaló dokumentumára vonatkozó 2000. október 4-i konferenciáját (CONFER 4783/00), 4. o.

35 — Lásd ebben az értelemben a 23. lábjegyzetben hivatkozott feljegyzés 18. oldalát.

36 — Lásd az Amszterdami Szerződés végrehajtásáról szóló határozat: a megerősített együttműködések következményei (HL 1998. C 292., 143. o.) 10. pontját.

megerősített együttműködést kíván létrehozni e tervezet alapján, ezek a tagállamok ennek megfelelő bejelentést tesznek a Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak. Ebben az esetben a megerősített együttműködés folytatására vonatkozó felhatalmazást megadottnak kell tekinteni. Ugyanezen eljárás alkalmazandó a rendőrségi együttműködésre.³⁷

116. Következésképpen, mivel a Tanács széles jogkörrel rendelkezik annak értékelésére, hogy az EUSZ 20. cikk (2) bekezdése értelmében nem érhetők-e el a megerősített együttműködés célkitűzései az Unió egésze által ésszerű határidőn belül, a Bíróság felülvizsgálatának annak vizsgálatára kell korlátozódnia, hogy e jogkör gyakorlása során a Tanács nem alkalmazta-e tévesen a jogot, nem követett-e el hatáskörrel való visszaélést, vagy pedig nyilvánvalóan nem lépte-e túl a mérlegelési jogköre határait.³⁸

117. Az uniós bíróságnak különösen azt kell felülvizsgálnia, hogy a Tanács gondosan és pártatlanul megvizsgált-e minden, az ügyre vonatkozó olyan tény, amely alátámasztja az általa levont következtetéseket.³⁹

118. Először is megjegyzem, hogy a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság, a Tanács, valamint az annak támogatására beavatkozó felek által előadott releváns tényekre tekintettel, továbbá azokat a különböző aktusokat figyelembe véve, amelyek végül a megtámadott határozat elfogadásához vezettek, a Tanács véleményem szerint nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát.

119. A fent említett 2010. december 14-i tanácsi határozattervezetben ugyanis a Bizottság ismerteti az ehhez vezető jogalkotási folyamat egymást követő szakaszait, amely szakaszok tömörebb ismertetése a megtámadott határozat (3) és (4) preambulumbekkezdésében újra szerepel, és amelyek igazolják a megerősített együttműködés alkalmazását.

120. Így a közösségi szabadalomról szóló első tanácsi rendeletjavaslatot 2000. augusztus 1-jén nyújtotta be a Bizottság.⁴⁰ E javaslat célja többek között egyszerű és költséghatékony fordítási módszerek ajánlása volt, lehetővé téve a szabadalomnak az ESZE egyik hivatalos nyelvén történő megadását, és az igénypontok fordítását a másik két nyelven. A 2001. november 26-i sajtóközleményből azonban kiderül, hogy „[a] Tanácsban hosszú vita folyt a közösségi szabadalom tervezetének különböző kérdéseiről, különösen a nyelvhasználati rendről és a nemzeti szabadalmi hivataloknak az [ESZE-hez képest betöltött] szerepéről, [azonban] minden erőfeszítés [dacára] a Tanács ezen ülésén nem lehetett megállapodást elérni”⁴¹.

121. A 2001. december 20-i sajtóközleményből ezenkívül kiderül, hogy a Tanács folytatta a közösségi szabadalom létrehozására vonatkozó tárgyalásokat, különös figyelmet fordítva többek között a nyelvhasználati rendre, anélkül azonban, hogy sikerült volna egyhangú megállapodást elérni.⁴² A tárgyalások 2004. március 11-ig folytak,⁴³ amikor a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy a nyelvhasználati rend kérdése miatt nem lehetséges politikai megállapodásra jutni.⁴⁴

37 — Lásd az EUMSZ 87. cikk (3) bekezdésének második és harmadik albekezdését.

38 — Lásd többek között a fent hivatkozott Enviro Tech (Europe) ügyben hozott ítélet 47. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

39 — Lásd a fent hivatkozott Industrias Químicas del Vallés kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 77. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

40 — COM(2000) 412 végleges.

41 — Lásd a Belső Piaci, Fogyasztási és Turisztikai Tanács 2389. üléséről kiadott 14400/01. sz. sajtóközlemény (Press 440) 19. oldalát, amely az alábbi internetes oldalon érhető el: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/01/st14/st14400.fr01.pdf>.

42 — Lásd a Belső Piaci, Fogyasztási és Turisztikai Tanács 2403. üléséről kiadott 15489/01. sz. sajtóközlemény (Press 489) 4. oldalát, amely az alábbi internetes oldalon érhető el: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/01/st15/st15489.fr01.pdf>.

43 — Lásd a Versenyképességi (Belső Piaci, Ipari és Kutatási) Tanács 2003. március 3-i 2490. üléséről kiadott 6874/03. sz. sajtóközlemény (Press 59) 15. oldalát, amely az alábbi internetes oldalon érhető el: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/03/st06/st06874.fr03.pdf>, és a Versenyképességi (Belső Piaci, Ipari és Kutatási) Tanács 2003. november 26-i és 27-i 2547. üléséről kiadott 15141/03. sz. sajtóközlemény (Press 337) 11. oldalát, amely az alábbi internetes oldalon érhető el: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/03/st15/st15141.fr03.pdf>.

44 — Lásd a Versenyképességi (Belső Piaci, Ipari és Kutatási) Tanács 2004. március 11-i 2570. üléséről kiadott 6648/04. sz. sajtóközlemény (Press 62) 15. oldalát, amely az alábbi internetes oldalon érhető el: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/04/st06/st06648.fr04.pdf>.

122. A tárgyalásokat végül 2008-ban, a szlovén elnökség alatt kezdték újra. Konkrétan, ezen elnökség 2008. május 23-án benyújtotta a közösségi szabadalomról szóló átdolgozott tanácsi rendeletjavaslatot.⁴⁵ A Bizottság a fent említett 2010. december 14-i tanácsi határozatjavaslatában kifejti, hogy az átdolgozott rendeletjavaslatot a Tanács az egymást követő elnökségek alatt 2008-ban és 2009-ben részletesen megtárgyalta.⁴⁶

123. Végül a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését és a szellemi tulajdon jogi oltalmi jogcímének létrehozatalára vonatkozó új jogalap, nevezetesen az EUMSZ 118. cikk bevezetését követően a Bizottság 2010. június 30-án elfogadta a fent említett, az európai uniós szabadalom fordítási szabályairól szóló tanácsi rendeletjavaslatot. E javaslatot többször megtárgyalták,⁴⁷ és végül a Tanács 2010. november 10-i ülésén nyert megállapítást az említett javaslatra vonatkozó egyhangúság hiánya.⁴⁸ 2010. december 10-én a Tanács megerősítette, hogy leküzdhetetlen nehézségek állnak fenn, amelyek akkor és a belátható jövőben egyaránt lehetetlenné teszik az egyhangú döntést igénylő határozathozatalt.⁴⁹

124. Véleményem szerint a jelen ügy körülményei alapján a Tanács helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a több évig tartó, mindig kudarccal végződő tárgyalásokat követően lehetetlen egyhangúságot elérni, és ennél fogva lehetetlen az összes tagállam részvételével megvalósítani a célkitűzést.

125. A Tanács tehát nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát a helyzet átfogó értékelésekor. A rendes jogalkotási eljárás egyetlen eszköze sem tette nyilvánvaló módon lehetővé ezen akadály elhárítását, sem az adott pillanatban, sem pedig a jövőben. A megerősített együttműködés tehát végső lehetőségnek bizonyult a célkitűzések megvalósításához.

126. Következésképpen a fenti megfontolásokra tekintettel úgy ítélem meg, hogy a végső lehetőségre vonatkozó feltétel megsértésére alapított jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

F – Az EUMSZ 118. cikk első bekezdésének és az EUMSZ 326. cikknek, valamint az EUSZ 20. cikk (1) bekezdése első albekezdésének megsértésére alapított jogalapról

1. A felek érvei

127. A Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság szerint a megtámadott határozat sérti EUMSZ 326. cikket, amelynek értelmében a megerősített együttműködés nem befolyásolhatja hátrányosan a belső piacot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót, valamint nem jelenthet akadályt vagy megkülönböztetést a tagállamok közötti kereskedelemben, és nem torzíthatja a közöttük lévő versenyt.

128. A Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság ugyanis azt állítja, hogy az e határozatban engedélyezett megerősített együttműködés az abban részt nem vevő tagállamok hátrányára elősegíti a találmányokkal kapcsolatos gazdasági és kereskedelmi tevékenység elvonását. Ezenkívül úgy ítélik meg, hogy a megerősített együttműködés hátrányosan befolyásolja a belső piacot, a szabad versenyt és az áruk szabad mozgását, mivel az egységes szabadalmak csak az Unió területének egy részén fejtenek ki hatásokat.

45 — A javaslat a Tanács internetes oldalán a 9465/08. sz. alatt érhető el

46 — 4. oldal.

47 — Lásd többek között a Tanács 13031/10. sz., 14377/10. sz. és 15395/10. sz. dokumentumait.

48 — Lásd a Versenyképességi (Belső Piaci, Ipari, Kutatási és Ürpolitikai) Tanács 2010. november 10-i rendkívüli üléséről kiadott 16041/10. sz. sajtóközleményt (Press 297).

49 — Lásd a megtámadott határozat (4) preambulumbekzdését.

129. A Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság azt állítja, hogy a megtámadott határozat megkülönböztetést hoz létre a vállalkozások között, mivel az e határozat (7) preambulumbekkezdésében szereplő nyelvhasználati rend szerint a találmányok kereskedelmi forgalma előnyt élvez azon vállalkozások esetén, amelyek német, angol vagy francia nyelven működnek, ugyanakkor korlátozza a nem ezeket a nyelveket használó vállalkozások áruinak kereskedelmi forgalmát. Ez az EUMSZ 326. cikk megsértését is jelenti.

130. Az Olasz Köztársaság hozzáteszi, hogy az EUMSZ 118. cikk első bekezdése értelmében vagy egységes a szellemi tulajdonjogokra vonatkozó európai oltalmi jogcím, és az Unió egész területén joghatásokat vált ki, vagy pedig nem hozható létre. Márpedig a jelen ügyben a megerősített együttműködés nem felel meg e kötelezettségnek, mivel a belső piac széttöredezését okozza.

131. Egyébként az említett megerősített együttműködés megakadályozza az iparpolitika koherens fejlődését, és technológiai szempontból hozzájárul a tagállamok közötti különbségek növekedéséhez, veszélyeztetve ezáltal a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. A szabadalmi rendszer célja ugyanis a valamely találmány feletti szellemi tulajdonjogok határainak az egyértelmű meghatározása, a kutatás és a fejlesztés területén való befektetések ösztönzése és a technológiák piaca alapjainak a megerősítése. Ennélfogva a megerősített együttműködéssel létrehozott rendszer jelentős előnyt biztosít az abban részt vevő tagállamok számára, az abban részt nem vevő tagállamok hátrányára. A Spanyol Királyság hozzáfűzi, hogy a Tanács által bevezetni kívánt nyelvhasználati rend jelentős mértékben korlátozza a tudás átadását, tehát az alkotást, valamint egyes tagállamok gazdasági és technológiai fejlődését, mivel azon tagállamok vállalkozásai, amelyek az egységes szabadalmi oltalom hivatalos nyelveit beszélik, közvetlenebbül hozzájuthatnak a szabadalmak dokumentumaiban szereplő ismeretekhez. Az érintett tagállamok ezért jobban ösztönzik a találmányok megalkotását, valamint jelentősebb és gyorsabb gazdasági növekedés elérését, mint azok a tagállamok, amelyekről megtagadják, vagy amelyek számára korlátozzák az ezen információkhoz való hozzáférést.

132. Végül a Spanyol Királyság azt állítja, hogy a megerősített együttműködésre felhatalmazást adó megtámadott határozat nem tölti be az Unió integrációs folyamatának megerősítése irányuló célkitűzést, megsértve az EUSZ 20. cikk (1) bekezdésének második albekezdését. Úgy ítéli meg, hogy – távol az integráció folyamatának megerősítésétől – e megerősített együttműködés fékezi azt, mivel valójában csak az a célja, hogy kizárja azokat a tagállamokat, amelyek súlyos problémákat vetettek fel az egységes szabadalmi oltalomra vonatkozóan javasolt nyelvhasználati renddel kapcsolatban. A meghatározott nyelvhasználati rend előírásával a Tanács olyan politikai döntésre kényszeríti, amelynek hatása az Unión belüli megosztás, és amely távol áll attól, hogy integráló jelleget mutasson, amellyel a megerősített együttműködés eszközének rendelkeznie kell.

133. A Tanács nem érti, hogy a megerősített együttműködés, és különösen az általa létrehozandó nyelvhasználati rend hogyan veszélyeztetné a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. Úgy ítéli meg, hogy nincsen semmilyen ok annak feltételezésére, hogy a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság esetében alacsonyabb lesz a szabadalmak hitelesítése iránti kérelmek száma.

134. A Tanács megjegyzi, hogy jelenleg a vállalkozások választhatnak, hogy európai szabadalmat kérnek-e minden tagállamban, vagy csak némelyikben kérnek oltalmat, ami a piac széttöredezését okozza. Az egységes szabadalom által biztosítandó új oltalom a vállalkozások földrajzi eredetétől függetlenül olyan kiegészítő lehetőségnek minősül a vállalkozások számára, amely csökkenti e piac széttöredezését, mivel e vállalkozások egységes szabadalmi oltalomban részesülhetnek a huszonöt részt vevő tagállam területén. Valójában az említett széttöredezés, amelyre a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság hivatkozik, nem a megtámadott határozatból ered, hanem éppen a jelenlegi helyzetből.

135. A Spanyol Királyság azon érvét illetően, miszerint a megtámadott határozat az általa bevezetendő nyelvhasználati rend miatt megkülönböztetésnek minősül, a Tanács úgy ítéli meg, hogy ez az érv nyilvánvalóan túl korai és elfogadhatatlan, mivel e rend végleges részletszabályai még nem ismertek, mert az említett rendet még nem fogadták el.

136. A Tanács támogatására beavatkozó tagállamok, valamint a Bizottság és a Parlament egyetértenek a Tanács érveivel. A Bizottság különösen hangsúlyozza azt, hogy a megtámadott határozat tisztán eljárásjogi jellegű határozat, amely meghatározza a megerősített együttműködés hatályát és célkitűzéseit, amelyet még végleges formába kell önteni. A belső piac hátrányos befolyásolása adott esetben kizárólag az érdemi rendelkezésekből eredhet, amelyeket még nem hagytak jóvá, nevezetesen a nyelvhasználati rendre vonatkozó rendelkezésekből. A Bíróságnak kizárólag azt kell megvizsgálnia, hogy a megtámadott határozat mindenképpen olyan megerősített együttműködésnek ad-e helyet, amely sérti a Szerződések rendelkezéseit. A Bizottság ezzel kapcsolatban a Vodafone és társai ügyben 2010. június 8-án hozott ítéletre⁵⁰ hivatkozik, amelyben megállapításra került, hogy a Bíróság az uniós jogalkotó számára széles körű mérlegelési jogkört ismert el a ráruházott hatáskörök gyakorlása során azokon a területeken, ahol magatartása politikai, gazdasági és szociálpolitikai döntéseket igényel, illetve amikor összetett értékelést és mérlegelést kell végeznie. Így nem az a kérdés, hogy az ilyen területen megállapított valamely intézkedés volt-e az egyetlen vagy a lehető legjobb, mivel csupán az e területen meghozott intézkedésnek a hatáskörrel rendelkező intézmények által elérni kívánt céllal kapcsolatos nyilvánvalóan alkalmatlan jellege lehet kihatással az ilyen intézkedés jogszerűségére.⁵¹

2. Álláspontom

137. A megerősített együttműködés megvalósítására felhatalmazást adó határozat meghatározza azt az eljárásjogi keretet, amelyen belül ezen együttműködés konkrét végrehajtása céljából a későbbiekben elfogadják a további jogi aktusokat. Ezért a felhatalmazást adó határozat bírsági felülvizsgálata nem keverhető össze a későbbiekben a megerősített együttműködés keretében elfogadott jogi aktusok felülvizsgálatával.

138. Márpedig, habár a Tanács a megtámadott határozatban ténylegesen hivatkozott arra, hogy milyen lehet az egységes szabadalmi oltalom nyelvhasználati rendje, e nyelvhasználati rend kérdése nem a megerősített együttműködés folytatására felhatalmazást adó határozat érvényességét meghatározó feltétel. E kérdéssel a későbbiekben kell foglalkozni, és az EUMSZ 118. cikk második bekezdésében szereplő eljárási rendnek megfelelően a részt vevő tagállamok egyhangúságával elfogadott külön jogi aktus tárgyát képezi. Csak az e jogi aktus ellen indított esetleges másik keresetben vizsgálhatja felül a Bíróság az említett aktust.

139. A Bíróság felülvizsgálata arra a kérdésre korlátozódik, hogy a megtámadott határozat megfelel-e a megerősített együttműködés végrehajtásához szükséges, az EUSZ 20. cikk, valamint az EUMSZ 326. és azt követő cikkek szerinti feltételeknek.⁵²

140. Ennélfogva úgy ítélem meg, hogy a Spanyol Királyságnak és az Olasz Köztársaságnak az egységes szabadalmi oltalom nyelvhasználati rendjére, valamint az EUMSZ 118. cikk első bekezdésére vonatkozó érvelését mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

141. A következőkben tehát azt kell megvizsgálni, hogy a megtámadott határozat megfelel-e az EUMSZ 326. cikkben szereplő feltételeknek. A Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság ugyanis úgy ítéli meg, hogy a megtámadott határozat nem felel meg e feltételeknek, mivel az ily módon engedélyezett megerősített együttműködés hátrányosan befolyásolja a belső piacot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. Egyébként ezen együttműködés megkülönböztetést és akadályt jelent a tagállamok közötti kereskedelemben, és torzítja a versenyt.

50 — C-58/08. sz. ügy (EBHT 2010., I-4999. o.).

51 — Ezen ítélet 52. pontja.

52 — Lásd a jelen indítvány 98. pontját.

142. A jelen indítvány 27–29. pontjában kifejtett indokok alapján a Bíróság felülvizsgálatának arra kell korlátozódnia, hogy a Tanács nem követett-e el nyilvánvaló értékelési hibát. Konkrétabban a Bíróságnak azt kell megvizsgálnia, hogy a megerősített együttműködésnek az egységes szabadalmi oltalom területén történő megvalósítása nyilvánvalóan alkalmatlan-e,⁵³ mivel ezen együttműködés hátrányosan befolyásolja a belső piacot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót, megkülönböztetést és akadályt jelent a tagállamok közötti kereskedelemben, és torzíja a versenyt.

143. Véleményem szerint semmi sem bizonyítja, hogy ez az eset állna fenn, éppen ellenkezőleg.

144. A megtámadott határozatot a Tanács a Bizottság javaslatára fogadta el. E javaslatban vizsgálatot folytatott arra vonatkozóan, hogy a tervezett megerősített együttműködés tiszteletben tartja-e a Szerződések releváns rendelkezéseiben megkövetelt feltételeket. Ezzel kapcsolatban emlékeztetett a különböző nemzeti szabadalmi rendszerek és az ESZE keretében létrehozott európai rendszer együttes fennállására. A szabadalmi rendszerek e különbözősége a Bizottság szerint a szabadalmak jogi oltalmának a széttöredezettségéhez vezet.⁵⁴ Többek között egy 2010-ben készített hatásvizsgálatra⁵⁵ támaszkodott, amelyben megvizsgálta, hogy milyen problémák erednek a szabadalmi rendszerek sokféleségéből, és milyen megoldások adhatók ezekre. Többek között megállapította, hogy a szabadalmi jogosultak a gyakorlatban jelenleg csak néhány tagállamban kérnek találmányaikra szabadalmi oltalmat, ennek oka a fordítás és a hitelesítési követelmények magas költségeiben és bonyolultságában, a hivatalos díjakban, valamint a szakmai képviselési előírásokban keresendő.⁵⁶

145. Többek között az említett javaslat alapján⁵⁷ a Tanács úgy ítéli meg, hogy az egységes szabadalmi oltalomra vonatkozó megerősített együttműködés a tudományos és technikai előrehaladás, valamint a belső piac működésének ösztönzésére irányul. A tagállamok egy csoportjára érvényes ilyen szabadalmi oltalom létrehozása javítaná a szabadalmi oltalom színvonalát azáltal, hogy a részt vevő tagállamok területén lehetőséget teremt egységes szabadalmi oltalom megszerzésére, valamint azáltal, hogy e területekre kiterjedően megszüntetné a költségeket és a bonyolult ügyintézkést.⁵⁸

146. Egyébként a Tanács a megtámadott határozat (14) preambulumbeközlésében kifejti, hogy a részt nem vevő tagállamok vállalkozásainak lehetőséget kell nyújtani arra, hogy a részt vevő tagállamok területén ugyanolyan feltételekkel szerezhessék meg az egységes szabadalmi oltalmat, mint a részt vevő tagállamok vállalkozásai.

147. Nem gondolom úgy, hogy a Tanács értékelése nyilvánvalóan téves.

148. Nem vitatott ugyanis, hogy az Unión belül ugyanarra a találmányra vonatkozó oltalom differenciálódása a belső piac széttöredezettségét idézi elő, többek között azért, mert ezen oltalom egyes tagállamokban létezhet, más tagállamokban azonban nem.⁵⁹ Ennek az a közvetlen következménye, hogy a szabadalmak jogosultjai számára nagy nehézséget jelent annak megakadályozása, hogy harmadik államokból származó olyan áruk és termékek lépjenek be azon tagállamok területére, ahol nem lajstromozták az említett szabadalmakat, amelyek sértik az említett szabadalmakat.

53 — Lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Swedish Match ügyben hozott ítélet 48. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C-344/04. sz., IATA és ELFAA ügyben 2006. január 10-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-403. o.) 80. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

54 — Lásd a Bizottság fent említett javaslatának 9. és 10. oldalát.

55 — Lásd a Bizottság előkészítő munkálatait, amely dokumentumot az európai unió szabadalom fordítási szabályairól szóló, 2010. június 30-i tanácsi rendeletjavaslathoz csatoltak (SEC(2010) 796). E dokumentum angol nyelven érhető el.

56 — 9–12. o.

57 — Lásd a megtámadott határozat (3) és (7) preambulumbeközlését.

58 — Lásd e határozat (11) preambulumbeközlését.

59 — Lásd ebben az értelemben a C-350/92. sz., Spanyolország kontra Tanács ügyben 1995. július 13-án hozott ítélet (EBHT 1995., I-1985. o.) 34–36. pontját.

149. Mivel az egységes szabadalmi oltalom létrehozására irányuló megerősített együttműködés azonos joghatásokat vált ki több tagállam, a jelen esetben huszonöt tagállam területén, szükségképpen hozzájárul a belső piac működésének javításához és a kereskedelmi akadályok, valamint a tagállamok közötti verseny torzulásainak csökkentéséhez. A Bíróság ezzel kapcsolatban már 1968-ban elismerte,⁶⁰ hogy az ipari tulajdonjog oltalmára vonatkozó nemzeti szabályok még nem képezték egységesítés tárgyát az Unióban, és hogy ezen egységesítés hiányában az ipari tulajdonjog oltalmának nemzeti jellege és az e területre vonatkozó jogszabályok közötti különbségek akadályozhatják a szabadalmi oltalom alatt álló áruk szabad mozgását és a közös piacon belüli versenyt.⁶¹

150. Egyébként nem értem, hogy az ilyen megerősített együttműködés létrehozása hogyan sértené a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. Az EUMSZ 174. cikk értelmében átfogó harmonikus fejlődésének előmozdítása érdekében az Unió úgy alakítja és folytatja tevékenységét, hogy az a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítését eredményezze. Az Unió különösen a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek és a legkedvezőtlenebb helyzetű régiók lemaradásának csökkentésére törekszik. A cél tehát az, hogy az Unió polgárai számára esélyegyenlőséget és magas életszínvonalat biztosítsanak az Unió egész területén.

151. A jelen esetben nem kétséges, hogy az egységes szabadalmi oltalom létrehozatalára irányuló mechanizmus, amelynek a több tagállam területén való egységes oltalom biztosítása a hatása, hozzájárul az Unió egészének harmonikus fejlődéséhez, mivel az a következménye, hogy csökkenti a különbségeket e tagállamok között. Egyébként minden gazdasági szereplő részesülhet az ilyen szabadalom előnyeiből, mivel az egységes szabadalmi oltalom bejelentőjének származási helye irreleváns annak megadása szempontjából.⁶²

152. Ezért nem tűnik úgy számomra, hogy a Tanács, amikor az egységes szabadalmi oltalom létrehozatalára irányuló megerősített együttműködésre felhatalmazást adott, nyilvánvaló értékelési hibát követett volna el.

153. Következésképpen a fentiekre tekintettel úgy ítélem meg, hogy az EUMSZ 118. cikk első bekezdésének, az EUMSZ 326. és azt követő cikkeinek, valamint az EUSZ 20. cikk (1) bekezdése második albekezdésének megsértésére alapított jogalapot részben mint elfogadhatatlant, részben mint megalapozatlant el kell utasítani.

G – Az EUMSZ 327. és az EUMSZ 328. cikk megsértésére alapított jogalapról

1. A felek érvei

154. A Spanyol Királyság emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 327. cikk előírja, hogy a megerősített együttműködéseknek tiszteletben kell tartaniuk azoknak a tagállamoknak a hatásköreit, jogait és kötelezettségeit, amelyek az együttműködésben nem vesznek részt. Márpedig a Tanács olyan nyelvhasználati rendet fogadott el, amely kötelezi arra, hogy lemondjon a számára az ESZE 65. cikkben biztosított azon jogról, hogy megkövetelje a szabadalmi leírás spanyol fordítását ahhoz, hogy az joghatásokat válthasson ki Spanyolországban. Ezenkívül úgy ítéli meg, hogy a megtámadott határozat nem tartja tiszteletben a Spanyol Királyság azon jogát, hogy a jövőben részt vehessen a megerősített együttműködésben, mivel a Tanács olyan nyelvhasználati rendet fogadott el, amelyet e tagállam nem tud elfogadni.

60 — A 24/67. sz., Parke és Davis ügyben 1968. február 29-én hozott ítélet (EBHT 1968., 81. o.).

61 — 109. oldal.

62 — Lásd a megtámadott határozat (14) preambulumbekzdését.

155. A Tanács ezzel kapcsolatban úgy ítéli meg, hogy az, hogy a Spanyol Királyság nem vesz részt a megerősített együttműködésben, mindössze ez utóbbi szándékát jelenti. Hozzáfűzi, hogy amikor az uniós intézmények közös szabályokat állapítanak meg valamely adott területen, nyilvánvaló és ésszerű, hogy a tagállamok nem határozhatnak szabadon, hogy mit akarnak az adott területen.

156. A Tanács és a támogatására beavatkozók egyébként megjegyzik, hogy ez a jogalap azon a téves előfeltételezésen alapul, miszerint ténybelileg vagy jogilag lehetetlen lenne a Spanyol Királyság vagy az Olasz Köztársaság számára ebben a megerősített együttműködésben részt venni.

2. Álláspontom

157. Úgy értem, hogy a Spanyol Királyság e jogalappal úgy ítéli meg, hogy egyfelől az EUMSZ 327. cikket megsértve a megtámadott határozat kötelezi őt arra, hogy lemondjon az ESZE 65. cikkben számára biztosított azon jogról, hogy megkövetelje a szabadalmi leírás spanyol fordítását ahhoz, hogy az joghatásokat válthasson ki Spanyolországban, másfelől nem tartották tiszteletben a megerősített együttműködésnek a részt nem vevő tagállamok számára való, az EUMSZ 328. cikkben előírt nyitottságára vonatkozó feltételt, mivel ezen együttműködés olyan nyelvhasználati rendet ír elő, amelyet a Spanyol Királyság nem tud elfogadni.

158. Úgy ítélem meg, hogy ez a jogalap elfogadhatatlan.

159. E jogalap keretében ugyanis a Spanyol Királyság az egységes szabadalmi oltalom nyelvhasználati rendjére alapozza az érvelését, és különösen az alkalmazandó fordítási szabályok tekintetében az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén megvalósítandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2011. április 13-i tanácsi rendeletjavaslatra.⁶³

160. Márpedig, amint a jelen indítvány 138. és 139. pontjában láthattuk, e nyelvhasználati rend kérdése nem a megerősített együttműködésre felhatalmazást adó határozat érvényességét meghatározó feltétel.

161. A Spanyol Királyság célja valójában az alkalmazandó fordítási szabályok tekintetében az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén megvalósítandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló jövőbeli tanácsi rendelet jogszerűségének vitatása.

162. Következésképpen az álláspontom az, hogy e jogalapot mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

IV – Véggöveztetések

163. A fenti megfontolások alapján azt javaslom, hogy a Bíróság:

- 1) utasítsa el a kereseteket;
- 2) kötelezze a Spanyol Királyságot (C-274/11. sz. ügy) és az Olasz Köztársaságot (C-295/11 sz. ügy) a saját költségeik viselésére, az Európai Unió Tanácsa és a beavatkozó felek maguk viselik költségeiket.

63 — COM(2011) 216 végleges.